

Kapiya Sën Paulus Kevu Muginsën Vu Kerisi-yi-alam Vu Korint

¹ Sa Paulus sën Anutu tato sa ggovek bë getung sa natu Yesu Kerisi yi sinarë lo. Sa nado ving hil arid Sostenes, ² balu kevu kapiya sënë yök vu ham sën Anutu-yi-alam ham vu Korint aga. Vu ham sën Anutu ggooin ham rak in bë ham natu Kerisi Yesu yi alam yohvu lo. Log nenër ham bë ham Kerisi-yi-alam ving alam vu nyëg pin sën denejom rak vu hil Mehöböp Yesu Kerisi lo. In hir Mehöböp yi, gehil Mehöböp yi ving. ³ Hil Amad Anutu luho hil Mehöböp Yesu Kerisi degevong semusën vu ham beham ayomin gëp revuh.

Paulus Kwa Vesa Vu Anutu

⁴ Sa kwag vesa in ham rak buk vu Anutu in vong semusën vu ham degwa rak Yesu Kerisi. ⁵ Sa kwag vesa vu Anutu rot in vong semusemu ngahisekë rot vu ham, beham nenër yi gagek anon pin rangah los kwamin, geham rak gagek pin saga degwa ni. ⁶ In he nër Kerisi yi gagek rangah vu ham wirek, lob ham rak ni bë gagek anon beham jom ahon. ⁷ Om sën ham negin hil Mehöböp Yesu Kerisi sën rëk duk nom lo, geham su nerak vu in Anon Vabuong yi semusemu ti rë. ⁸ Gak Yesu Kerisi nejom ham ahon, om ham rëk medo niwëek bena berup dok Buk-tamusën, lob gagek ti su rëk gëp vu ham dok buk sën hil Mehöböp Yesu Kerisi duk nom lo rë. ⁹ Anutu su mehö kwa luu in bë

rëk tetuhin ham rë, gaḵ ggooin ham raḵ in bë ham los Nalu Yesu Kerisi sën hil Mehöböp lo medo los ayomin timu.

Kerisi-yi-alam Devasuh Sir

¹⁰ Rëḵ arig lo, hil Mehöböp Yesu Kerisi vo niwëëḵ vu sa, om sën sa bë gejiin ham nabë ham gwevong ngaa nabë sënë: Ham pin gwevong gageḵ gëp ti, geham su basuh ham. Gaḵ ham medo jevuh ti los kwamin gëp ti, gayomin gëp ti. ¹¹ In arig lo, Kloe yi alam denër vu sa bë ham vasuh ham in gageḵ la, beham ahëmin sengën böpata vu ham. ¹² Sa hango bë ham pin ti ti netateḵin ham degwa nebë sënë: La denenër bë, “Paulus yi mehö sa!” Log ham vahi denenër bë, “Apolos yi mehö sa!” Gela denenër bë, “Pita yi mehö sa!” gela denenër bë, “Kerisi yi mehö sa!” ¹³ Ham nenër nebë saga in va? Maḵ Kerisi nevasuh yi? Ma sa Paulus sediik raḵ ḵelepeḵo* in bë sedoḵ vu ham-a? Gemāḵ ham ripeḵ bël raḵ sa Paulus arëḡ-a? ¹⁴ Ma! Sa kwāḡ vesa vu Anutu in sën sa su ngo ripeḵ ham rë, gaḵ yik seripeḵ Krispus luho Gayus luho luu mu. ¹⁵ Om mehöti su yoh vu bë rëḵ nanër nabë ripeḵ raḵ sarëḡ rë. ¹⁶ E, kë, log seripeḵ Stepanas losho venë lo nalu lo ving. Log maḵ seripeḵ mehöti ving ma va, sa kwāḡ vireḵ. ¹⁷ In Kerisi su vong sa yam in bë sejipek alam rë! Gaḵ vong sa yam in bë sa nanër yi Bengö Nivesa rangah vu ham. Su vong sa yam in bë sa nanër mehönon hir gageḵ los kwaj rë, gaḵ bë nabë sënë, og maḵ Kerisi yö vasap yi raḵ ḵelepeḵo* meris gedegwa main.

Kerisi Tato Anutu Yi Niwëëḵ Vu Hil

¹⁸ Alam sën bë malaj nama lo, og kwaj nevo kelepeko* yi gagek bë gagek jeggjin jeggjin ganon ma. Rëk mu hil sën Anutu nevongin bë geko hil nah lo, og hil narak ni bë kelepeko* yi gagek saga sën tato Anutu yi niwëek. ¹⁹ In gagek neggëp lok Anutu-yi-ka-piya nebë:

“Sëk dahun alam los kwaj hir gagek,
log sëk kevoh alam sën denerak gagek böp böp
degwa ni lo kwaj.”

²⁰ Mak alam los kwaj böpata denedo tena? Galam-horek-yi denedo tena? Log alam-dob-yi sën denenër gagek nivesa los kwa in mehönon degadu jak sir lo denedo tena? Ma! Anutu tato mehönon nebë saga pin bë hir gagek los kwa böp böp pin tu gagek kwa masën ganon ma. ²¹ In Anutu mehö los kwa benerak ni bë mehönon sën denedo dob lo su deyoh vu bë kwaj bo bedenatök jak aggata sën geko sir nah vu yi lo rë gema. Om sën Anutu kwa vo aggata sënë bë he nanër Bengö Nivesa rangah in geko alam sën denvong ving lo nah vu yi, rëk ma gedelë bë gagek kwa masën. ²² Nebë sënë, lob alam Yuda nij wëek rot bë degelë ngaa böp, galam Grik denvongin bë denatök jak gagek böp böp los degwa, og mëm desepa dok. ²³ Log he nanër gagek rangah bë Yesu diik rak kelepeko* in hil, rëk alam Yuda denelë bë gagek sënë su yoh vu rë om denepesuv nyëj rak, log alam Grik denelë bë gagek kwa masën gak su anon rë. ²⁴ Gak hil sën Anutu ggooin hil rak lo, hil Yuda los Grik, hil arak ni bë Kerisi tato Anutu niwëek los kwa vu hil rak sën Yesu diik rak kelepeko* agi.

²⁵ Kë! Vong beKerisi diik lob mehönon denekung bë Anutu og mehö kwa masën, rëk mu kwa

sënë kesuu mehōnon los kwaj bōp pin kwaj. Log denekuung bē su niwēek rē, rēk mu niwēek sënë kesuu mehōnon pin niwēek.

²⁶ Kē! Log arig lo, ham kwamin bo rē. Anutu ko ham yam lob ham tu Kerisi-yi-alam, rēk alam-dob-yi su deneko ham ngahi rak medenenēr ham bē ham alam los kwamin ma, ham ggev ma, ham los bengōmin rē. ²⁷ Gaḱ alam sēn alam vu dob denenēr bē alam kwaj masēn lo, saga Anutu ggooin rak in bē gevong balam los kwaj nij namum. Log alam sēn alam vu dob denenēr sir bē sekēj masēn lo, saga Anutu ggooin sir rak in bē dahun mehōnon los niwēek vu dob. ²⁸ Log ggooin alam sēn alam-dob-yi denelē sir paya nebē ngaa meris lo rak. Neggoin alam sēn detu ngaa meris vu dob lo rak in bē kevoh alam sēn denenēr bē sir alam-los-bengōj lo na. ²⁹ Vong nebē sēnē in bē mehōti su geko arē jaḱ gēp Anutu mala.

³⁰ Log Anutu supin ham yah ving Kerisi Yesu in bē bo kwa vu hil. Log vo kwa vu hil in bē hil gevong ngaa pin nirōp behil natu yi alam lob rēk geko hil nah vu yi. ³¹ Nebē sēnē, om hil gevong noh vu gagek sēn dekevu meneggēp loḱ Anutu-yi-ḱapiya lo nebē, “Mehōti bē napisek, og napisek in Mehōbōp timu.”

2

Paulus Kevu Ḳelepeḱo Yi Gagek

¹ Lob arig lo, wirek seyōk vu ham besenēr Anutu yi gagek anon vu ham, lob sa tateḱin gagek sepēp sepēp gesa su nēr gagek nebē mehōnon los kwaj ti mevo maggin vu ham rē. ² Sa kwag nevo loḱ ayog nebē buk sēn sa medo geving ham lo, og sa su rēk

kwag bo ngaa ngwë rë, gaḵ sək kwag bo Yesu Kerisi yö timu gesək kwag bo nabë diiḵ raḵ kelepeḵo*.
³ Lob seyök nado ving ham, rëḵ sa su yoh vu rë, lom sehönengin ham gesa nehelëk rot. ⁴ Log gagek los Bengö Nivesa sën senër rangah vu ham lo, saga sa su nër nebë mehö los kwa in bë bo bël doḵ ham rë, gaḵ senër los ayog ggönengsën rëḵ mëm Anon Vabuung vo niwëek vu sa gagek. ⁵ Sa hevong nebë sënë in bë mehönon hir gagek los kwa su gërin ham beham ayomin na timu vu Yesu, gaḵ yiḵ Anutu yi niwëek timu gevong beham ayomin na timu vu yi.

Anutu Yi Anon Vabuung Nevo Kwa Vu Hil

⁶ Yönon, alam sën deneraḵ Anutu yi gagek degwa ni ggovek ya lo, og mëm he nanër gagek degwa böp böp vu sir. Gaḵ he su netateḵin degwa raḵ kwa dob yi rë, gehe su netateḵin degwa raḵ alam ggev los bengöj vu dob sënë kwaj rë. In malaj rëḵ nama lo. ⁷ Gaḵ he nanër Anutu kwa rangah. Wirek gagek los kwa sënë neggëp vunsën loḵ buk sën Anutu su tung dob rë lo rot. Log yö ggooin gagek sënë raḵ in bë semu hil jaḵ behil medo malad-tumsën. ⁸ Alam ggev los bengöj vu dob sënë ti su raḵ gagek sënë degwa ni rë. Gaḵ bë dejak ni, og su rëḵ degeḵo Mehöböḵ los arë böpata sënë bedengis yi jaḵ na kelepeḵo* rë. ⁹ Rëḵ mu he nanër ngaa sën dekevu meneggëp loḵ Anutu-yi-ḵapiya lo nebë:

“Ngaa sën mehöti su lë raḵ mala los ngo loḵ ya nenga rë lo,
 gengaa sën mehönon su kwaj vo loḵ ayoj mugin rë lo,
 og ngaa saga Anutu yö nero vorot vu alam sën ayoj neya timu vu yi lo,

om rëk natu hir ngaa.”

¹⁰ Gagek sënë neggëp vunsën rëk Anutu vong yi Anon Vabuung yam in bë tatekin degwa vu he. In Anon Vabuung nerak ngaa pin degwa ni venuh generak Anutu ayo los dahis ni ving. ¹¹ Mehö re nerak ngwë ayo ni? Ma! Mehö sën lo yö anon sën nedo lok yi lo, saga sën nerak ni. Lob mehöti su rak Anutu ayo ni rë nebë saga, gak yik Anutu yi Anon Vabuung yö timu rak ni. ¹² Ngaa dob yi su vo kwa vu he rë, gak Anutu yi Anon Vabuung yam vu he in bë tatekin gagek nivesa vesa pin sën Anutu vong vu he lo. ¹³ Tatekin vu he lom sën he nanër rangah. Gak he su nanër gagek sën he nehako ggëp mehönon kwaj lo rë. Anon Vabuung yö tahu he lok gagek sën he nanër-ë, behe netatekin gagek rak Anutu yi ngaa vu alam sën Anon Vabuung nedo lok sir benetatekin kwaj lo. ¹⁴ Rëk mu alam sën Anon Vabuung su nedo lok sir rë lo, og su denebë nengaj vu Anon Vabuung yi gagek rë. In kwaj nevo gagek sënë bë ngaa meris gesu deyoh vu bë dejak ni rë, gak Anon Vabuung yö timu yoh vu bë tatekin degwa vu hil. ¹⁵ Mehöti sën Anon Vabuung nedo lok yi lo, og neseggi ngaa pin menerak ni bë ngaa nivesa ma ngaa nipaya, rëk mehöti sën Anon Vabuung main yi lo, og su yoh vu bë seggi mehö sënë rë. ¹⁶ Sagak yönon, in Anutu-yi-kapiya nër bë: “Mehöti su yoh vu bë jak Mehöböp ayo ni benanërin yi gebo kwa ngwë vu yi rë.” Rëk mu Kerisi vo kwa vu he behe nesepa lok.

3

Alam Sën Detu Hur Medenelok Vu Kerisi-yi-alam

Lo Detu Anutu Yi Hur Ving

¹ Lob arig lo, wirek sa su yoh vu bē nanēr gāgek vu ham nabē sēn sa nanēr vu alam sēn Anon Vabung nedo loḵ sir-ē rē. Gaḵ sa nanēr vu ham nebē sēn sa nanēr vu alam dahis, in ham ngo nahēn nedo ngōḵ ngōḵ nebē hurmahen in Kerisi yi gāgek.

² Sevo rur vu ham mu gesa su vet ham raḵ nos niwēēk rē in ham su yoh vu rē. Log gwēbeng ving, bē sa gēvong, og ham ngo nahēn geham su yoh vu rē, ³ in ham ngo nahēn nesepa loḵ ngāa dob yi pin. Ham ayomin nesis yi geham nepemēgin ham, lom ham nevong sēnē nebē alam sēn denesepa loḵ ngāa dob yi lo los alam dahis. ⁴ Ham vahi nenēr nebē, “Paulus yi mehō sa!” Log ham vahi nenēr nebē, “Apolos yi mehō sa!” Ngāa nebē sēnē tato bē ham alam dahis. ⁵ Ham kwamin bo nivesa rē nabē Apolos sēnē yi va? Gesa Paulus sēnē sa va? Ma! Yiḵ aluu hur meris mu rēḵ Mehōbōp vo huk ggelek aluu. Nebē sēnē lob alu anēr Bengō Nivesa vu ham beham ayomin ya timu vu Anutu. ⁶ Sēnē nebē sa nevaroh nos vē, gApolos nepevuh bēl loḵ, rēḵ mēm Anutu nevong banon neraḵ. ⁷ Om mehō sēn nevaroh nos vē lo su los bengō rē. Gemehō sēn nepevuh bēl loḵ lo bengō ma ving. Gaḵ yiḵ mehō sēn nevong benos anon neraḵ lo, saga Anutu sēn mehō-los-bengō. ⁸ Lob mehō sēn nevaroh nos vē lo luho mehō sēn nepevuh bēl loḵ lo yiḵ deneggēp ti. Lob luhoho rēḵ degeḵo nyēvewen doḵ ti noh vu hir huk sēn denevong lo. ⁹ In alu nalōḵ vu he benehevong Anutu yi huk timu, geham nebē Anutu yi huk. Ham nebē beggang sēn Anutu nelev.

Alam Sēn Detu Hur Medeneloḵ Vu Kerisi-yi-alam

Lo Sir Nebë Kamuda

¹⁰ Anutu vo semusën vu sa bevong sa nebë kamuda los kwa, om sën sa varah mudeng degwa luk ya ham nyëg ggovek ya. Loḵ mëm mehō ngwë nelev beggang rak ya mudeng sënë vavunë. Rëḵ mu sa nanër nabë alam sën dedev lo, og degegin sir nivesa bededev beggang niröp. ¹¹ Ham beggang yi mudeng sogek sën nare ya vorot lo, saga Yesu Kerisi. Gaḵ mehōti su yoh vu bë dev mudeng ngwë duk na geving kesuu ti sënë rë. ¹² Lob bë mehōti dev beggang jak mudeng sënë, og maḵ dev jak goor, los seriva, gegelöng malangeri, ma kele, gesëh, ma gus, ¹³ og hir huk rëḵ natök rangah vu Buk-tamusën behil galë nabë nivesa ma ma. Anutu rëḵ seggi huk pin nabë sën nengwah loḵ beggang meseggi ngaa niyes los niwëek. ¹⁴ Om nabë mehōti yi huk sën nelev rak mudeng agi nivesa, og yi huk sagi yö rëḵ gëp rot, lob natök jak nyëvewen nivesa. ¹⁵ Rëḵ mu nabë huk sën nelev rak mudeng agi lo natu ngaa meris bemala nama na nabë sën nengwah loḵ beggang begga ngaa niyes pin lo, og su rëḵ geḵo nyëvewen nivesa jak rë. Gaḵ rëḵ medo mala-tumsën mu nabë mehōti sën hil hetah yi vër loḵ nengwah lo.

Kerisi-yi-alam Detu Anutu Yi Dub Vabuung

¹⁶ Om ham jak ni nabë ham tu Anutu yi dub vabuung, lob yi Anon Vabuung nedo loḵ ham. ¹⁷ Nebë sënë om bë mehōti gevong paya vu Anutu yi dub vabuung og Anutu rëḵ kevoh yi. In Anutu yi dub og vabuung, lob ham tu yi dub.

Hil Su Gaḵo Mehönon Arëj Jak

18 Ham su gwekuung in ham! Nabë ham ti kwa nevo nebë yi mehö los kwa böp benerak dob sënë yi ngaa pin degwa ni, og gërin yi natu mehö los kwa masën gökin in Anutu bo kwa vu yi bemëm natu mehö los kwa yönon. 19 In Anutu nelë kwa dob-sënë-yi nebë ngaa kwa masën. Yoh vu sën dekevu meneggëp loḵ Anutu-yi-ḵapiya lo nebë, “Vong balam-los-kwaj-böp kwaj los hir ngaa kuungsën aggagga tu jaheng besis sir.” 20 Log dekevu meneggëp loḵ Anutu-yi-ḵapiya ving nebë, “Mehöböp rak alam-los-kwaj-böp kwaj ni nebë ngaa meris.” 21 Om ham su basuh ham menapisek in mehönon ti ti sën detu ggev medenegin ham lo, in ggev lu ngaa pin og detu ham ngaa. 22 Paulus lu Apolos, gePita, gedob sënë, gemala-vesasën, gediiksën, gengaa sën nedo gwëbeng agi, gengaa sën rëḵ berup vu tamusën. Ngaa pin sënë detu ham ngaa. 23 Log ham tu Kerisi yi ngaa, geKerisi tu Anutu yi ngaa.

4

Mehöböp Yö Neseggi Yi Alam-huk-yi

1 Ham kwamin bo he nabë Kerisi yi hur huk-yi he los Anutu yi ggev he sën he netatekin yi gägek vunsën degwa. 2 Lob alam ggev lo og gägek rak sir meneggëp bë degevong hir mehöböp yi huk niroḵ rot. 3 Rëḵ nabë ham ma, mehönon vahi deseggi sa medenanër nabë sa nehevong huk paya, og sagak ngaa meris. Gesa ving, sa su ngo neseggi sa huk benanër nebë sa nehevong paya rë. 4 Yönon, sa su rak ni bë ngaa nipaya ti neggëp vu sa rë, rëḵ mu sa su yoh vu bë nanër nabë sa mehö nigröp rë.

Gak Mehöböp yö timu yoh vu bë seggi sa menanër.
⁵ Om ham su nanër mehönon namugin nabë sir nivesa ma nipaya. Gak gëp rot geMehöböp duk nom rë. Duk nom lom mëm rëk gevong ngaa pin sën neggëp vunsën lok malakenu lo natök nam rangah, lob rëk alam pin ayoj tato yi nam rangah. Lob vu buk saga Anutu rëk bo nyëvewen vu hil noh vu huk sën hil nehevong lo.

Alam Korint Yö Deneko Arëj Rak

⁶ Arig lo, sa tahu gägek sënë rak alu Apolos mu, in bë ham kwamin bo bejak ni rëk mëm ham gwelë mehönon pin nabë saga geving. Om ham su kweyëh gägek sën dekevu meneggëp lok Anutu-yi-kapiya lo bë, “Ham ti su geko mehö ngwë arë jak gedahun mehö ngwë arë.” ⁷ Re vong hong begetu mehö los arë? Log hong va yö neggëp vu hong vorot gAnutu su vo vu hong rë? Om nabë geneko vu Anutu yö timu, lok nebë va sën geneko arëm rak bë ngo getu ngaa pin sënë ala-ë? ⁸ È kë! Ham ahëmin pup ya? Geham tu alam los ayomin ggovek ya? Geham kwesuu he getu Anutu-yi-alam los bengömin ggovek ya? Oga! Nabë ham tu yi alam los bengömin yönon, og mëm nivesa! In mëm he natu yi alam los bengömin geving ham behil gëgin alam dok ti. ⁹ Sa kwağ nevo nebë Anutu mak tung he sinarë nado nebë alam sën denedo yah deminë lo, behe tu alam meris meris. Yik nebë sën alam denenër bë he nadiik lo, lob bë dengis he jak alam pin malaj, mehönon gangër geving.

¹⁰ Alam-dob-yi denenër he nebë he alam kwamin masën in he tu Kerisi-yi-alam, gak mëm ham saga nesepa lok Kerisi betu alam los kwamin.

He su ayoh vu rë, gaḅ hameḅ alam los nimin wëëk. Hameḅ alam los bengömin, gaḅ denelë he bë he alam nimin paya. ¹¹ Yönon, he medo nadiikahëmin los ayomin nevev in bël, gehe naraḅ vu in tob lu ngaa yö vu buk agu rot beberup gwëbeng. Alam denepesu nemaj gedeneketul he, gehe bömin sën he medo revuh doḅ lo ma. ¹² Gehe ngo nehevong huk böp rot raḅ nemamin in doḅ vu he. Gedenenër pelë raḅ he, rëḅ he najom raḅ in sir bë Anutu semu sir. Denedeginengin ngaa maggin raḅ he, rëḅ he nehalë sir mu. ¹³ Deneḅo gägek nipaya raḅ he, rëḅ he nanër gägek ahë yes yah vu sir. Gedenenër he nebë dob sënë yi sengo sengo nipaya he, log denelë he nebë alam hir ḅale ḅale sën denekeḅël ya nedo nenga lo. Rot beberup gwëbeng.

Alam Korint Detahu Paulus Yi Aggata

¹⁴ Sa su ḅevu ḅapiya sënë in bë ḅevong beham nimin namum rë. Gaḅ sa kwag vongin ham in sa nalug lo ham, lom sa bë bo horek vu ham. ¹⁵ Bë hil natevin alam sën detahu ham loḅ Kerisi yi gägek lo, og hil rëḅ natevin sir ngahiseḅë rot, rëḅ mu ham amamin su ngahiseḅë nebë saga rë. Gaḅ yik sa sën sa nanër Kerisi Yesu yi Bengö Nivesa vu ham nyëdahis, om sën sa nebë ham amamin soḅek. ¹⁶ Om sën sa nanër vu ham niwëëk bë ham sepa doḅ sa vahag. ¹⁷ Ham nebë sa nalug lo ham, om yik raḅ degwa saga sën sa hevong Timoti yöḅ vu ham. Sa haḅo yi yom vu Kerisi betu sa nalug, om sën sahëḅ neving yi pangsën rot in neggurek Mehöböḅ babu yönon. Om rëḅ bër ham kwamin in ngaa sën sa nesepa loḅ in setu Kerisi yi hur lo göḅ nahin. Yik senër ngaa sën sa nanër vu Kerisi-yi-alam pin

yoh vu nyëg pin bë desepa dok lo. ¹⁸ Maḵ ham la denekuung bë maḵ sa su rëḵ nök vu ham rë, lom denëḵo sir raḵ bë sir gayeheng. ¹⁹ Rëḵ mu nabë Mehöböp ngoḵek, og sëḵ nök vu ham pevis bemëm seḵaḵ alam sën denëḵo sir raḵ lo nij wëëḵ ni, gesa su rëḵ göneng in hir gageḵ rë. ²⁰ In gageḵ meris meris su netato Anutu yi nyëg rangah rë, gaḵ hil sepa dok megevong banon jaḵ og mëm. ²¹ Ham vongin bë sa gevong nabë tena? Ham bë sa gaḵo begö benök vu ham-a? Ma ham bë sa kwag paya in ham besa nahub nök-a?

5

Alam Korint Ti Vong Baggëb

¹ Sa hangö bë ham ti nevong baggëb, lob baggëb sënë og nipaya rot balam dahis deneggönengin gesu deyoh vu bë degevong rë. Gageḵ lo nebë mehöti ḵo ama venë.* ² Om maḵ ham ngo nahën neḵo ham raḵ-a? Maam ham dahun ham genimin namum! Gemaam ham gwetii mehö sën nevong ngaa nebë aga na gesu medo geving ham! ³ Yönon, sa nado adingnë rëḵ sa kwag nevo ham. Lob vong bë sa nado ving ham yönon besa hangö mehö sën nevong ngaa agi yi gageḵ ggoveḵ ya. ⁴ Lob sa kwag nevo nebë sënë: Ham ngupin ham jaḵ hil Mehöböp Yesu arë, lob ham kwamin bo nabë sa nado ving ham beham nimin wëëḵ, log Mehöböp Yesu rëḵ bo niwëëḵ vu ham geving. ⁵ Gemëm ham gwetii mehö sënë na vu Satan in navi gesang gedëëin ngaa nipaya na. Hil gevong nabë sënë in mëm

* **5:1:** Sën Paulus nër bë ama venë lo, og maḵ nër raḵ ama venë ngwë tamusën.

gërin yi nom vu Anutu, lob Anutu geḵo anon nom doḵ Mehöböp yi buk vu tamusën.

Alam Korint Degetii Mehö Nipaya Na

⁶ Ham neḵo ham raḵ sënë og ngaa nipaya, ma ham su raḵ ni rë? Yiist* og yiḵ mahen teka rëḵ nevonḡ brët böpata menerig. ⁷ Om ham gwetë yiist* muḡeng na geham natu brët mewis sën yiist* su loḵ nedo rë lo. In Kerisi tu sipsip Buk-ggöksën-yi* bediik in natu hil seriveng. ⁸ Nebë saga om hil galë Buk-ggöksën-yi* gehil su najom yiist* muḡeng ahon, in yiist* saga og aggata nipaya yi benipaya rot. Gaḵ hil gaḵo brët sën yiist* main lo natu hil nos Buk-ggöksën-yi*. Brët sënë nebë hil natu alam-gageḵ-niröp-yi los nanër gageḵ anon mu.

⁹ Log sa kevu loḵ ḵapiya ngwë sën sa kevu yök vu ham wireḵ lo nebë ham su gwa jaḵ alam sën denevonḡ baggëb lo. ¹⁰ Sa su nër bë ham gweruu demimin vu alam pin vu dob sënë sën denevonḡ baggëb lo rë, gevu alam sën malaj anonin mehö ngwë hir ngaa lo rë, gevu alam hodeḵ los alam sën denesepa loḵ anutu-kuungsën lo verök yi rë. Nabë ham gwevuu alam nabë sënë na verök yi, og ham rëḵ gwevuu dob sënë gena medo tena? ¹¹ Rëḵ gageḵ sën sa kevu yök vu ham lo degwa nebë sënë: Nabë Kerisi yi mehö ti gevonḡ baggëb ma, mala anonin mehö ngwë hir ngaa ma, nesepa loḵ anutu-kuungsën ma, nenër gageḵ nipaya ma, nenum menekeyevin ma, neḵo mehö ngwë hir ngaa, og ham su bengwëḡ geving yi! Gaḵ gëp beham su gwa nos geving yi. ¹² Sa su tu jaas in bë gango alam dahis hir gageḵ rë gaḵ ma, rëḵ Kerisi-yi-alam og maḵ ham yoh vu bë gwengo hir gageḵ

bejak nij. ¹³ Gak alam sën denedo nenga lo, og Anutu yö rëk gengo hir gagek. Rëk mu ham gwetii mehö nipaya sënë na in ham, nabë sën dekevu meneggëp loḵ Anutu-yi-ḵapiya lo.

6

Kerisi-yi-alam Su Degevong Kot Vu Arij

¹ Log sa hangö bë ham alam vahi hir gagek neggëp vu arij lo vahi sën Kerisi-yi-alam lo, lob deneya vu alam dahis sën detu jaas lo in bë degengo hir gagek. Sagak su yoh vu rë. In Kerisi-yi-alam teta denedo vu ham bedeyoh vu bë degengo gagek medeseggi, om nebë va sën nij nelëlin sir-ë? ² Hil sën Anutu-yi-alam hil lo hil rëk gango alam-dob-yi pin hir gagek vu tamusën, ma ham su rak saga ni rë? Yönon, ham rëk gwengo mehönon pin hir gagek, om mak ham yoh vu bë gwengo gagek mahen mahen nabë saga megwero! ³ In hil rëk gango angër hir gagek geving, om hil ayoh vu rot bë gango ngaa dob sënë yi gagek meris meris pin. ⁴ Loḵ nebë va sën ham gagek neggëp vu ham rëk ham neya vu alam sën denedo nenga in Kerisi-yi-alam lo in bë degengo ham gagek-ë? ⁵ Sa ḵevu gagek sënë in bë ham nimin namum! Ma ham mehöti su los kwa menedo in bë gengo ham gagek rë? ⁶ Om sën ham ti nenër ngwë, lob luho denepevis medeneya vu alam sën su denesepa loḵ Kerisi rë lo in bë degengo luho hir gagek-ë?

⁷ Yönon, bë ham gwevong gagek vu arimin, og saga ham vong paya beham vës vorot. Gak bë ham arimin ti gevong paya vu ham rëk ham nanër nabë, “Ggovek, gagek ma!”, og sagak ham nevong

nivesa. Genabë ham arimin la degekuungin ham medegodek ham ngaa, rëk ham gwelë sir mu, og sagak nivesa. ⁸ Rëk ma geham ngo nevong paya vu ngo arimin sën Kerisi-yi-alam sir lo beham nekuungin sir genehodek hir ngaa! ⁹ Alam sën denevong ngaa nipaya lo su rëk arëj in Anutu-yi-nyëg rë. Ma ham su rak gagek sënë ni rë? Alam sën denevong baggëb, galam sën denesepa lok anutu-kuungsën lo, galam sën nij nelëlin reggaj los venëj geya denevong baggëb vu maluh los avëh ngwë lo, gemaluh sën ahëj neving ngaa nebë avëh bedenevong ngaa nimumsën vu maluh ngwë lo, ¹⁰ galam sën denevong hodek lo, galam sën malaj anonin mehö ngwë hir ngaa lo, galam sën denenum medenekeyevin lo, galam sën denenër pelësën lo, galam sën deneko mehö ngwë hir ngaa jeggin lo. Ham su gwekuung nabë alam sën rëk arëj in Anutu-yi-nyëg, gak rëk nama! ¹¹ Lob ham la denevong nebë sënë wirek, rëk Anutu ripek ham ggovek ya beggoin ham rak beko ham yah tu yi ngaa, lob nër ham ggovek ya nebë ham alam yohvu. Hil Anutu vong nebë sënë rak yi Anon Vabuung gedegwa rak Mehöböp Yesu Kerisi.

Hil Gako Anutu Arë Jak Jak Hil Navid

¹² Yönon, ngaa pin og yoh vu bë sa gevong! Rëk mu ngaa pin su rëk dok vu sa rë. Kë', ngaa pin og yoh vu bë sa gevong! Rëk mu sa su rëk gevong ngaa ti benatu sa alag in gegin sa rë. ¹³ Yönon, nosek hil ahëd kevus yi ngaa gehil ahëd kevus neggëp in bë hil aga nos, lok tum Anutu rëk kevoh luhoho na dok ti. Rëk mu hil navid su neggëp in bë hil gevong baggëb rë, gak yik Mehöböp yi ngaa, geMehöböp

tu hil navid ala. ¹⁴ Anutu nër beMehöböp kedi rak bevuu alam-diiksën ya, lob niwëek saga sën rëk gevong behil rëk kedi jak geving nabë saga. ¹⁵ Maḵ ham rak ni bē ham navimin tu Kerisi navi len ti ti lo? Om maḵ yoh vu bē sa kehe Kerisi navi len ti vēr megevang natu avēh baggēb navi len ti? Ma! Su yoh vu rē! ¹⁶ Ma ham su rak ni rē? Mehöti luho avēh baggēb ti bē degodeḵ sir og yik luho detu anon timu nebë saga, in Anutu nër gagek menare vorot rak maluh los avēh bē, “Bē degehov sir og detu anon timu!” ¹⁷ Rëk mehöti sën ga jak Mehöböp lo og yik luho anon timu. ¹⁸ Om ham nimin dëlin baggēb gebeya in. Ngaa nipaya vahi pin sën mehōnon denevong lo, og neggēp nenga in navij, gaḵ mehöti sën gevong baggēb lo, og vong paya vu yō navi. ¹⁹ Ham navimin tu Anon Vabuung yi dub vabuung, ma ham su rak ni rē? Anutu vong yök vu ham ggovek ya benedo loḵ ham ayomin, geham navimin su ala ham rē gaḵ Anutu. ²⁰ In bago ham yom rak ngaa böpata rot beham tu yi ngaa, om ham gweḵo Anutu arē jak, jak ham navimin.

7

Maluh Los Avēh Degeḵo Sir Nabë Sënë

¹ Mēm sa bē kevu gagek doḵ nah tepëḵ sën ham kwevu loḵ ham ḵapiya lo. Nabë mehöti gegin yi gesu geḵo avēh rē, og mēm nivesa. ² Rëk mu baggēb neggēp, om alam pin degeḵo venëj natu sir, gavēh pin dejak reggaj natu sir. ³ Maluh navi tu venë yi ngaa, om su nanërin yi. Log avēh nebë saga, navi tu regga yi ngaa om su gulin yi. ⁴ Avēh su tu

navi ala rë, gaḵ regga tu ala. Gemaluh nebë saga, maluh su tu navi ala rë, gaḵ venë tu ala. ⁵ Melu ḵo ham om ngwë su geruu demi vu ngwë begulin navi. Yönon, nabë melu najoo gägeḵ doḵ ti nabë melu gulin navimin dus ti gemelu medo menajom jaḵ vu Anutu rë, og mëm nivesa. Lok mëm tum melu medo doḵ ti göḵ nahin, in nabë nama og melu su yoh vu bë rëḵ najom ham ahon rë geSatan rëḵ pelëpin meluu. ⁶ Sengo kwaḡ nevo gägeḵ sënë besa ḵevu yök vu ham, gaḵ su horek soḡek ti rë, ⁷ in sa bë alam pin demedo maluh bu los avëh bu nabë sën sa. Rëḵ mu Anutu vo niwëëḵ ggelek alam yoh vu yö kwa. Gadu mehö ngwë rot bevo huk vu sir bë demedo avëh bu, ma maluh bu, rëḵ vo huk ngwë vu mehö ngwë om su deyoh vu bë demedo bu rë.

⁸ Log sa bë nanër gägeḵ ti vu alam sën nahën gesu denëḵo sir rë lo, gevu avëh alov nabë: Bë demedo nabë sa, og mëm nivesa. ⁹ Rëḵ mu nabë su deyoh vu bë denajom sir ahon rë, og maam deḡeḵo sir. In nabë deḡeḵo sir og nivesa, in rëḵ ayoj gurekin sir rot begevong paya vu sir.

¹⁰ Log sa bë nanër gägeḵ ti vu maluh los avëh sën denejom nemaj ggoveḵ lo, rëḵ su sengo sa horek rë gaḵ Mehöböp yi horek. Nabë: Avëh su gevu regga! ¹¹ Gaḵ nabë gevu regga, og yö medo meris. Gaḵ nabë nama, og luho regga degero gägeḵ genah vu yi gökin. Gemaluh su juuk venë nabë saga! ¹² Log gägeḵ vahi sënë og sengo nanër, gaḵ su Mehöböp yi gägeḵ rë. Nebë: Nabë hil arid ti venë su ayo neya timu vu Kerisi rë, rëḵ avëh sënë ahë ving bë medo geving yi, og hil arid sënë su juuk yi. ¹³ Log nabë avëh ti regga su ayo neya timu vu

Kerisi rē, rēk maluh sēnē ahē ving bē medo geving yi, og su gevuu regga. ¹⁴In ham rak ni, mehō sēn su ayo neya timu vu yi rē lo tu Anutu yi ngaa, in luho venē detu anon timu, log avēh sēn su ayo neya timu vu yi rē lo tu Anutu yi ngaa, in luho regga detu anon timu. Gaḅ bē nama, og naluj lo rēk nabē alam dahis, rēk ma gedetu vabuung. ¹⁵Rēk nabē ngwē sēn su ayo neya timu vu Yesu rē lo nidēlin ngwē og ggovek. Horek ti su deginengin hil arid ma avēhnōd sēnē benērin rē, gaḅ gevuu gena. Rēk mu Anutu vongin bē ham medo revuh. ¹⁶Hong avēh! Maḅ geyoh vu bē gedoḅ vu reggam benatu Kerisi yi mehō ma ma? Su geraḅ ni rē! Gehong maluh! Maḅ geyoh vu bē gedoḅ vu venēm benatu Kerisi yi avēh ma ma? Su geraḅ ni rē! Om melu su gwetah ham vēr pevis rē.

Ham Medo Nabē Sēn Ham Nedo GAnutu Ggoin Ham Rak Lo

¹⁷Rēk mu ngaa sēn Mehōbōp vo ggelek ham ti ti lo, gehuk sēn ham nedo loḅ bAnutu ggoin ham rak beham tu yi ngaa lo, og ham ngo medo nabē saga. Sa nehevong horek nebē sēnē vu Kerisi-yi-alam yoh vu nyēg pin. ¹⁸Nabē mehōti rah* navi ggovek loḅ mēm Anutu ggoin yi rak betu yi ngaa, og saga su gero navi nah bebun. Log nabē mehōti su rah* navi rē rēk Anutu ggoin yi rak betu yi ngaa, og su geraḅ* navi, gaḅ medo nabē sēn nedo vorot lo. ¹⁹In sēn hil geraḅ* navid lo, og yik ngaa meris. Gesēn hil su geraḅ* navid rē lo, og yik ngaa meris ving. Gaḅ bē hil sepa doḅ Anutu yi gaḅek og mēm ngaanon. ²⁰Om ham gwevong noh vu ngaa sēn ham medo nevong bAnutu ggoin

ham rak tu yi ngaa lo. ²¹ Nabë mehöti bago hong megetu yi ngaa in gwevong huk vu yi meris, loḵ Anutu ggooin hong rak megewërin hong yah vu yi, og yiḵ ggovek gesu kwam paya in hong, gaḵ malam sepa hong huk saga megwevong. Rëḵ mu nabë genatök vu aggata geneggëp megeyoh vu bë gebo hong vër in hong ala sën deginengin hong lo, og mëm nivesa. Gebo hong vër in nema bengo gwegin hong. ²² In mehö sën tu mehö ngwë yi ngaa lo, og Mehöböp ggooin yi rak in bë natu Mehöböp yi mehö los arë. Log mehö los arë sën Anutu ggooin yi rak lo, og ggooin yi rak in bë mehö saga su rëḵ gegin yi gökin rë, gaḵ natu Kerisi yi ngaa. ²³ Anutu bago ham yom rak ngaa böpata, om ham natu yi ngaa geham su natu mehö ngwë hir ngaa mededeginengin maggin jaḵ ham. ²⁴ Arig lo, ham malamin sepa huk sën ham nevong wirek gAnutu ggooin ham rak tu yi ngaa lo.

Gagek Rak Maluh Los Avëh Sën Denedo Bu Lo

²⁵ Log ham loḵ tepëḵ in avëh avö vu sa loḵ ham kapiya nebë, “Yoh vu bë dejak maluh ma nama?” Mehöböp su tatekin ngaa saga vu sa rë, rëḵ mu vo semusën vu sa in bë sa gevong yi huk nivesa, om sa bë nanër sengo sa gagek ti jaḵ avëh avö lo. ²⁶ Sa kwag nevo bë: Vu buk sagi ngaa maggin netök vu hil, om maam ham ngo medo bu nabë sën ham nedo gwëbeng agi. ²⁷ Nabë geḵo avëh ggovek, og su kwam bo nabë gejuuk yi. Gaḵ nabë su geḵo avëh rë, og su gesero avëh nabë gweko. ²⁸ Rëḵ mu nabë gweko avëh, og su gevong ngaa nipaya rë. Genabë avëh avö jaḵ maluh, og su vong ngaa nipaya rë. Gaḵ mu maluh los avëh sën denëḵo sir lo, og rëḵ

degeko maggin vu dob sënë, lob sa bë ngaa nebë sënë su natök vu ham.

²⁹ Arig lo, sa nanër nebë sënë vu ham in buk dus rak. Om alam sën los venëj lo degevang huk vu Mehöböp nabë alam sën venëj ma lo.

³⁰ Galam sën denesu in hir heljeng lo degevang huk vu Mehöböp nabë alam sën su denesu rë lo. Galam sën denepisek in ngaa nivesa tök vu sir lo, degevang huk nabë alam sën su denepisek rë lo. Galam sën denebago ngaa lo degevang huk vu Mehöböp nabë alam sën hej kupek ma lo. ³¹ Galam sën denevang huk in ngaa dob yi lo, og su degelë ngaa dob yi nabë hir ngaanon. In hil arak ni bë dob sënë rëk pekwë yi menatu agga ngwë jak yönon.

³² Sa nig lël bë ham su kwamin na ngahi. Mehöti sën su neko avëh rë lo, og kwa neya vu Mehöböp yi huk timu in bë Mehöböp kwa vesa in yi. ³³ Gak mehö sën neko avëh lo, og kwa neya vu ngaa dob yi in bë venë kwa vesa in yi, ³⁴ lob kwa neya luu luu. Gavëh bu ma avëh avö, og yoh vu bë kwa na vu Mehöböp yi huk timu megevang huk in bë navi los ayo yö gëp niröp. Gak avëh sën nerak maluh lo, og kwa neya vu ngaa dob yi benevang huk in bë regga kwa vesa in yi. ³⁵ Senër gagek sënë in bë dok vu ham beham medo nivesa. Sa su hevong in bë deginengin ham rë, gak sa bë ham medo niröp begwevang Mehöböp yi huk noh vu buk, gengaa ngwë su geko ham kwamin seggi.

³⁶ Nabë mehöti kwa neya luu luu bë mak nevang paya vu nalu in nedo rot bavëh bu rak, gak ahë ving bë jak maluh rëk ma gedenejom yi ahon rot, og maam mehö sënë gevong noh vu yö kwa.

Nabë gevong bavëh avö sënë jak maluh, og ggovek, mehö sënë su nevong ngaa nipaya rë. ³⁷ Rëk mu nabë ngaa ti su vong newa newa loḵ yi rë gesu kwa neya luu luu rë, gaḵ ayo niwëëk genër vorot bë nalu yö medo bu, og yiḵ ggovek, nevong nivesa. ³⁸ Nabë saga om nabë mehöti gevong menalu jak maluh og nivesa. Log mehöti bë najom nalu ahon gesu jak maluh rë, og nivesa rot. ³⁹ Nabë avëh ti regga yö nahën nedo mala vesa, og mala sepa regga timu. Rëk mu nabë regga nadiik gevongin bë jak maluh ngwë, og jak. Rëk mu jak maluh sën nesepa loḵ Mehöböḵ lo ti. ⁴⁰ Rëk mu sengo kwag nevo nebë: Nabë medo meris, og rëk kwa vesa rot. Lob sa kwag nevo nebë Anutu yi Anon Vabuung nedo ving sa bevo kwa vu sa.

8

Reggu Sën Denetung Netu Seriveng Vu Anutu-kuungsën Lo

¹ Log ham loḵ tepëḵ in reggu sën denetung netu seriveng vu anutu-kuungsën lo loḵ ham ḵapiya. Yönon, “Hil los kwad!” rëk mu hil kwad nevong mehil nehako hil rak, gaḵ bë hil ahëd geving mehönon og saga sën nevong behil nekedi los nid wëëk. ² Nabë mehöti kwa bo nabë yö nerak ngaa pin ni ggovek ya, og mehöti saga yö nahën gesu kwa töḵ rak yönon rë. ³ Gaḵ nabë mehöti ayo ya timu vu Anutu, og Anutu rak ni bë yi mehö saga. ⁴ Om sa bë nanër gagek jak reggu sën denetung netu seriveng vu anutu-kuungsën lo nabë: Hil arak ni bë anutu-kuungsën sënë su ngaanon rë.

Besu anutu ngahi denedo rë, gaḵ yik Anutu perurek timu nedo. ⁵ Yönon, ngaa ngahiseḵë denedo ggëp yagek los dob, lob alam dahis denenër sir nebë anutu lo. Kë', anutu los mehöböp ngahiseḵë nebë sënë denedo, ⁶ rëḵ mu hil narak ni bë Anutu timu nedo, sën hil Amad Anutu soḡek. Ngaa pin degwajsekë yi, gehil degwad yi. Geyik Mehöböp perurek timu nedo, sën Yesu Kerisi, beyö tung ngaa pin. Behil nado malad-tumsën rak yi. ⁷ Rëḵ Kerisi-yi-alam vahi su derak ḡagek sënë ni rë, om sir la nahën denekuung bë anutu-kuungsën denedo. Om sën nabë dega reggu sën alam dahis denetung netu seriveng vu anutu-kuungsën lo, og denelë bë ngaanon, lom ayoj neggönengin gekwaj nevo bë ngaa nipaya neggëp vu sir. ⁸ Yönon, Anutu su nelë nos sën hil naha lo lom nelë hil paya ma nivesa rë. Nabë hil nid dëlin nos vahi, og saga su rëḵ semu hil rë. Log bë hil aga reggu pin, og hil su rëḵ nid paya jak rë. ⁹ Rëḵ mu ham gweḡin ham. Nabë ham nevong ving Anutu niwëëḵ beham yoh vu bë gwa reggu saga, rëḵ mehö sën su nevong ving niwëëḵ rë lo bë gelë ham geham gwa, og ham rëḵ gwevong paya vu yi bengaa nipaya rëḵ kepë yi.

¹⁰ Hong mehö sën gerak ḡagek ni ggoveke! Nabë gena medo gegwa reggu ḡëp anutu-kuungsën yi dub, genabë mehöti sën ayo neggönengin lo gelë hong, og mak rëḵ gwevong bemehö saga ga anutu-kuungsën yi seriveng geving. ¹¹ Gwelë! Hong mehö los kwam, rëḵ nabë gwevong nabë saga, og rëḵ gebasap mehö sën Kerisi diik in yi lo ti berëḵ mala nama in ayo neggönengin. ¹² Bë ham gwevong nabë saga, lob ham arimin lo vahi sën ayoj neggönengin lo degelë

bedegevong ngaa sën ayoj neggönengin lo, og ham nevong paya vu sir gevu Kerisi ving. ¹³ Om nabë nos los reggu sën sa naha lo nekepë arig lo, og maam sa su rëk aga nah gökin rë rot besa nadiik, in sëk gevong bengaa nipaya kepë arig lo.

9

Paulus Kwa Vesa In Su Neḱo Monë Raḱ Huk Sinarë Rë

¹ Maḱ setu mehöti yi ngaa meris-a? Ma sa su sinarë ti rë? Maḱ sa su halë hil Mehöböp Yesu raḱ malag rë? Gehuk sën sa nehevong vu Mehöböp lo, maḱ su anon ham rë? ² Yönon maḱ mehö la su derak sa nig bë sa sinarë ti rë, rëk mu ham og ham ngo raḱ ni, in ham vong ving raḱ sa gagek, lob saga tato rangah bë Mehöböp yi sinarë sa.

³ Kë'! Lok senër yah vu alam sën denenër pelë raḱ sa lo bë: ⁴ Maḱ su yoh vu bë Kerisi-yi-alam dedok vu he medebö nos los bël kul vu he rë genama? ⁵ Ma maḱ su yoh vu bë he gaḱo Kerisi yi avëh medenatu he venëmin in degeḱo dok geving he nabë sën sinarë vahi geMehöböp ari lo losho Pita denevong-ë rë? ⁶ Gemak alu Barnabas ngo luu mu, balu su ayoh vu bë gevuu huk navimin yi geKerisi-yi-alam dedok vu aluu rë? ⁷ Om maḱ alam-begö-yi tena denebago yö hir nos los tob gengaa begö yi in bë degevong begö jak-a? Ma! Alam-begö-yi su denevong nebë saga rë! Log mehö sën nevaroh huk wain lo, og yö neḱo anon menegga. Log mehö sën neḱin burmakau lo, og nepip hir rur menenum. ⁸ Om gagek sën sa nanër agi lo, og su mehönon meris yö hir gagek rë, gaḱ dekevu meneggep lok Horek ving. ⁹ Moses kevu gagek

meneggëp loḵ yi horek bë, “Bë burmakau gevong huk mebakë wit* lu ngaa, og su genaduu avi.” Maḵ Anutu yö nër raḵ burmakau mu, ¹⁰ ma nenër raḵ hil mehõnon ving-a? Gaḵ yiḵ nenër gägek sënë raḵ hil mehõnon ving! In mehõ sën nevonḡ huk menejeliin dob lo nevo kwa in nos bë anon doḵ, gemehõ sën nepelubin wit* gahis vër lo medo nevo kwa in in rëḵ ga geving. ¹¹ Nebë saga, om he nehevong huk in bë adoḵ vu ham anomin, om yiḵ yoh vu bë ham doḵ vu he navimin megwevonḡ nos los ngaa dob yi vahi vu he! ¹² Gaḵ ham neloḵ vu alam vahi nebë saga, om yoh vu bë ham doḵ vu he mekesuu sir. Rëḵ mu he haḵo Bengõ Nivesa yöḵ vu ham, log he nado los maggin gehe su nehako ngaa vu ham rë, in he nimin lël bë he su agërin Kerisi yi Bengõ Nivesa in ham. ¹³ Alam sën denevonḡ huk loḵ dub-vabuong-böp lo, og deneko hir nos los reggu teka vër in jepõ medenegga. Ma ham su raḵ sënë ni rë? ¹⁴ Om sën Mehöböp nër gägek nare vorot bë alam sën denevonḡ yi huk medenenër Bengõ Nivesa rangah lo, og degeko ngaa sën doḵ vu navij lo vu Kerisi-yi-alam sën denanër Bengõ Nivesa rangah vu sir lo. ¹⁵ Rëḵ sa su haḵo ngaa ti nebë sënë vu ham rë. Log gwëbeng sënë ving og sa su kevu gägek sënë in bë gaḵo ngaa nabë sënë vu ham rë, log sa su rëḵ pekwë sa megaḵo rë, gaḵ sa kwag vesa rot in sa su nehako ham ngaa saga rë. Om nabë sa nadiikahëḡ menadiik na, og ggovek gesa su rëḵ ketag nos lu ngaa vu ham rë. ¹⁶ Sa su nehako bengög raḵ in sën sa nanër Bengõ Nivesa rangah agi rë, in Anutu vo huk sënë vu sa lob sa su yoh vu bë gevu na rë. Gaḵ nabë sa gevu na gesa su nanër Bengõ Nivesa rangah rë, og gëp in

sa! ¹⁷ Bë sengo gevong huk sënë noh vu sengo kwag, og mak sək gačo monë jak. Rëk mu sa su kwag nevo huk sagi behooïn sa rak in bë sa gevong rë, gač Anutu yö vo loč ya sa nemağ om sa su yoh vu bë gevuu na rë. ¹⁸ Om sa su hačo nyëvewen ti rak rë, gač sa hačo nyëvewen nebë sënë: Ngaa sën seyoh vu bë gačo jak Bengö Nivesa lo, og yik sa su nehačo rë gema. Sa nanër Bengö Nivesa sënë vu alam nyëmasën beyik sa nyëvewen lo govek sënë.

Paulus Tu Alam Pin Hir Hur-huk-yi

¹⁹ Su mehöti yi hur sa rë! Rëk sengo nehevong sa tu alam pin hir hur in bë sa gačo alam ngahisekë nom. ²⁰ Om sën sa hevong sa tu alam Yuda ti rak alam Yuda malaj in bë segërin alam Yuda nom. Rëk Moses yi horek sën denesepa loč lo su nejom sa ahon niwëek rë, gač sa nesepa loč yi horek rak malaj in bë sa gačo sir nom vu Anutu. ²¹ Log sën sa nado ving alam sën su denesepa loč Moses yi horek rë lo, og sa nesepa loč hir aggata in bë sa gačo alam sën Moses yi horek main sir lo nom vu Anutu. Rëk sënë su nebë sa hevuu Anutu yi horek rë, gač sa nesepa loč Kerisi yi horek. ²² Log sën sa nado ving alam sën ayoj neggönengin ngaa lo, og sa nahönengin ngaa nebë saga ving in bë sa gačo sir nom. Gesa nesepa loč alam pin vahaj in bë sa gačo sir vahi nom. ²³ Sa nehevong huk pin sënë in bë Bengö Nivesa na menoh vu nyëğ pin geBengö Nivesa rëk semu sa geving.

Hil Serög Niwëek Begaço Madub-kesuusën-yi

²⁴ Ham rak ni bë alam sën deneserög in bë dekesuu sir lo, sir pin deneserög, rëk mu sir timu nekesuu meneko kupek. Om ham gwevong nabë

saga! Ham serög niwëek in ham kwesuu megweko kupek-yagek-yi. ²⁵ Lob alam pin sën denevongin bë dekesuu sir vahi lo, og denejom sir ahon gemedo denetahu sir rak buk. Denevong nebë sënë in bë degeko madub sën mehönön denero rak kele ris, berëk meran na pevis lo, gak hil og hil nehevong in bë gako madub nivesa sën medo degwata lo. ²⁶ Om sa nesorög, og sa su nesorög gemalag malag rë; gesa napëeng mehö ngwë, og sa su nehetë nemağ meneketul nyëğ meris meris rë. ²⁷ Sengo netahu sa lok ngaa maggin in bë navig gengoin. In bë sëk nanër balam vahi denam log tum Anutu juuk sa besa medo tamu.

10

Hil Gegin Hil In Pelëpinsën Rëk Kepë Hil

¹ Ariglo, sa bë nanër vu ham nabë beggob neyoh vavunë meneli hil kenud lo ya wirek lob Loo-kök ruu yi ya vahi vahi gedeyoh tewit medeya. ² Log sir pin deripek bël rak beggob los loo nebë saga benetato bë detu Moses yi alam. ³ Lob sir pin degga nos sën Anutu yi Anon Vabuung vong yam lo, ⁴ gesir pin denum bël sën Anon Vabuung vong yam lo. Denum bël sën Anon Vabuung vong meneya ving sir beberup lok gelöng lo, lob gelöng saga yik Kerisi. ⁵ Rëk ma gesir ngahisekë denevong ngaa nipaya bAnutu ahë sengën vu sir, om sën kevoh sir mesekëj neggëp nyëğ yu meris meris. ⁶ Lob ngaa pin sënë tato vu hil bë hil su malad anon in ngaa nipaya nabë sën malaj anonin agi. ⁷ Geham su sepa dok anutu-kuungsën yi ngaa nabë sën sir la denevong wirek-ë. In gägek

nër neggëp loḵ Anutu-yi-ḵapiya nebë, “Alam Israel to denedo in bë dega los denanum log mëm dekedo raḵ in bë dedöö medejaḵ sir. ⁸ Log hil su gevong baggëb nabë sën sir la denevong wirek besir 23,000 malaj ma hes ti lo. ⁹ Gehil su seggi Mehöböp nabë sën sir la deseggi wirek lob nyël gga sir bemalaj ma lo. ¹⁰ Geham su gwevong ayemin vu Anutu nabë sën alam la denevong ayej vu wirek lob Anutu vong yi angër ya kevoḵ sir bemalaj ma lo. ¹¹ Ngaa pin sënë tōḵ vu alam Israel in bë mehönön pin dejaḵ ni, lob gägek sënë neggëp loḵ ḵapiya in bë bo kwa vu hil mehönön sën hil nado gwëbeng gedob vongin govek na agi. ¹² Om mehö sën yö kwa nevo yi bë nare niwëëk lo gëgin yi nivesa in rëḵ bës. ¹³ Seggisën sën netōḵ vu ham lo, og saga su agga ngwë rë, gaḵ yik luho seggisën sën netōḵ vu alam pin lo neggëp ti. Rëḵ Anutu su mehö kwa luu menetetuhin ham rë, om rëḵ gërin seggisën sën rëḵ kesuu ham nimin wëëk lo in ham. Gaḵ nabë seggisën natōḵ vu ham, og rëḵ Anutu tato aggata in ham noḵ nenga in geham bare niwëëk gesu ngaa nipaya kepë ham.

Hil Su Ayoh Vu Bë Tamuin Anutu Luho Memö Nipaya Doḵ Ti Rë

¹⁴ Arig lo! Sahëg neving ham om ham gweruu demimin vu anutu-kuungsën yi ngaa geham beya in. ¹⁵ Ham alam los kwamin, om senër vu ham geham ngo rëḵ seggi sa gägek. ¹⁶ Kap los semusemu sën hil najom raḵ los ahëd nivesa vu Anutu lo, sënë vo Kerisi nikōḵ ggelek hil besupin hil loḵ ti ma ma? Log brët sën hil nedebu ggelek hil lo, maḵ sënë vo Kerisi navi ggelek hil besupin

hil loḵ ti ma ma? ¹⁷ Yik brët timu, rëḵ supin hil ngahisekë loḵ ti behil atu anon timu, in yik hil pin naha brët timu.

¹⁸ Ham kwamin bo alam Israel rë. Sën denetung seriving rak ya jepö log denegga vewen lo, og denetung in bë ngupin losho Anutu sën yi jepö agi doḵ ti ma ma? ¹⁹ Ma senër va sënë? Senër bë anutu-kuungsën yi seriveng ngaa anon-a? Ma senër bë anutu-kuungsën yö ngaa anon-a? ²⁰ Ma! Senër bë ngaa sën alam dahis denetung seriveng vu lo, saga denetung vu memö nipaya, gaḵ su denetung vu Anutu rë. Lob sa bë ham los memö nipaya saga su ngupin ham doḵ ti. ²¹ In ham su yoh vu bë nanum doḵ Mehöböp yi kap genanum doḵ memö nipaya yi kap geving rë. Log ham su yoh vu bë gwa nos jak Mehöböp yi tevor gegwa jak memö nipaya hir tevor geving rë. ²² Maḵ bë hil gevong beMehöböp ahë sengën vu hil-a? Gemak hil nid wëek kesuu yi?

Hil Gaḵo Anutu Arë Jak Noh Vu Buk

²³ Yönon! “Ngaa pin og yoh vu bë hil gevong” rëḵ mu ngaa pin su rëḵ doḵ vu hil rë. Kë! “Ngaa pin yoh vu bë hil gevong”, rëḵ ngaa pin su nevong niwëek vu hil sën Kerisi-yi-alam lo rë. ²⁴ Mehöti su kwa bo nabë gëgin yi jak ngaa nivesa, gaḵ ham pin kwamin bo alam vahi beham gwëgin sir nivesa. ²⁵ Reggu sën ham nebago ggëp maket lo, og ham gwa. Ham su kwamin na ngahi begwevong tepëḵ in nabë, “Anutu-kuungsën hir seriveng ma ma?” ²⁶ In hil arak ni bë, “Dob sënë los ngaa pin sën nedo dob-ë, yik Mehöböp yö ti yi ngaa pin.” ²⁷ Nabë mehöti su vong ving Yesu rë, rëḵ tahi ham bë ham

na megwa nos geving yi, lob ham kwamin bo nabë na, og ggovék. Ham na megwa ngaa sën geving vu ham lo, geham su kwamin na ngahi begwevong tepëk in. ²⁸ Rëk mu nabë mehö ngwë nanër vu ham nabë, “Sënëk reggu seriveng anutu-kuungsën yi!”, og ham kwamin bo mehöti sën nër gagek vu ham aga beham su gwa, in ayo neggöneng in.

²⁹ Degwa sën senër bë ham su gwa reggu agi lo su neggëp vu ham rë, gaḵ neggëp vu mehö sën ayo neggöneng in lo. Log nabë sa kwag bo anutu-kuungsën yi seriveng nabë ngaa meris, og sa su rëk ga rë, in mehö sën ayo neggöneng in lo rëk kwa na ngahi megelë sa paya. ³⁰ Rëk mu nabë sa najom jak na vu Anutu los ahëg nivesa in reggu geseḡa, og alam sën ayoj neggöneng in lo rëk denanër gagek nipaya jak sa in va? ³¹ Om dok buk sën ham gwa ma ham nanum, ma ham gwevong ngaa ti lo, og ham gwevong ngaa pin sënë in bë geḡo Anutu arë jak. ³² Ham kwamin bo alam pin, alam Yuda los alam Grik, gAnutu-yi-alam, beham su gwevong ngaa sën negelu vahaj bengaa nipaya nekepë sir lo. ³³ Ham gwevong nabë sën sa nehevong lo. Sa nehevong ngaa pin in bë alam pin degelë nivesa. Sa su nehevong in bë dok vu sa rë, gaḵ sa nehevong ngaa pin in bë dok vu alam pin bedegërin sir nom vu Anutu.

11

¹ Ham gwevong ngaa mesepa dok sa vahag nabë sën sa nesepa loḵ Kerisi vaha.

Avëh Degenum Yuj Medenajom Jak

² Ham nevong nivesa, in ham ngo medo nesepa loḵ gagek sën sa haḵo meyök nër vu ham wirek lo menejom ahon. ³ Rëḵ sa hevongin bë ham jaḵ ni nabë Kerisi tu maluh pin alaj, gemaluh detu venëj ala, gAnutu tu Kerisi ala. ⁴ Om nabë maluh ti genum yu in najom jaḵ, ma nanër Anutu yi gagek rangah, og mehö saga ḵo yi raḵ kesuu ala. ⁵ Log nabë avëh ti su genum yu rë genajom jaḵ ma, nanër Anutu yi gagek rangah, og ḵo yi raḵ kesuu regga in nevong paya nebë saga, genabë nakër yu mepepaab jaḵ og nevong paya nebë saga ving beyik luho neggëp ti. ⁶ Gaḵ nabë avëh ti su genum yu rë, og ham kweping yu viis na. Rëḵ nabë ni nemumin bë su keping yu ma nakër yu na rë, og maam yik genum yu. ⁷ Gaḵ maluh og su degenum yuj in Anutu semu sir nebë yi in tato nabë Anutu mehö los niwëëḵ, rëḵ avëh og tato nebë maluh los niwëëḵ bekesuu yi. ⁸ In Anutu su semu maluh raḵ avëh rë, gaḵ semu avëh raḵ maluh. ⁹ Log Anutu su tung maluh in bë gadu avëh rë, gaḵ tung avëh in bë gadu maluh. ¹⁰ Nebë saga, om avëh yö degenum yuj in tato nabë deneggurek reggaj babuj, bangër lo degelë. ¹¹ Rëḵ mu avëh su yoh vu bë yö gegin yi genidëlin maluh rë, log maluh su yoh vu bë yö gegin yi genidëlin avëh rë, gaḵ detu Mehöböḵ yi alam, om luho dedoḵ vu sir vewen vewen. ¹² In Anutu semu avëh raḵ maluh kweben, loḵ mëm avëh denëḵo maluh. Rëḵ mu degwa vu Anutu.

¹³ Ham ngo nanër rë. Nabë avëh su genum yu rë genajom jaḵ vu Anutu og maḵ sënë nivesa? ¹⁴ Gaḵ nipaya, in hil maluh gavëh hil aggata tato vu ham nebë: Nabë maluh ti yu viis duḵ ading rot kesuu

avëh, og rëk ni namum. ¹⁵ Gaḵ nabë avëh gevong beyu viis duk ading, og sagaḵ yi vuneksën nivesa. In Anutu yö tung bë yu viis duk ading in genum yu jaḵ. ¹⁶ Gaḵ nabë mehöti bë mehoo gagek sënë menanër gagek jaḵ pangsën, og su yoh vu rë, in he los Anutu yi dub pin nehevong nebë sënë.

Alam Korint Devasap Pasa

¹⁷ Log sa bë nanër horek vahi vu ham, rëk sa su rëk gaḵo ham arëmin jaḵ in ngaa nipaya sën ham nevong agi rë. In ham nesupin ham in bë ham najom jaḵ, lob ngaa nipaya neverup loḵ saga kesuu ngaa nivesa sën ham nevong lo. ¹⁸ Sa hango bë buk sën ham nesupin ham lo, og ham nevasuh ham ya yu ngahi, lob sa kwag nevo bë maḵ sagaḵ yönon. ¹⁹ Kë! Maḵ ham nevasuh ham nebë saga in bë tato alam sën denedo nivesa loḵ ham lo mede-natöḵ nam rangah. ²⁰ Om nabë ham ngupin ham nabë sënë, og ham su yoh vu bë gwa Pasa niröp rë. ²¹ In ham nesupin ham in bë ham gwa Pasa, rëk ma geham nevong newa newa meham ti ti ngo newa ham nos loḵ yah ham. Log mehö ngwë medo denediikahëj, log ngwë denenum wain pangsën medenekeyevin. ²² Ham nevong nebë saga in va? Maḵ ham su bömin nedo in bë ham gwa los nanum dok rë? Ma maḵ ham kwamin vo Anutu-yi-alam sënë bë ngaa meris, om sën ham nevong nimumsën vu sir vahi sën hej nos nemain sir lo? Sëḵ nanër nabë va vu ham-a? Maḵ sa gaḵo ham arëmin jaḵ-a? Ma rot! Sa su rëk gaḵo ham arëmin jaḵ in ngaa nabë sënë rë.

Mehöböp Yesu Vo Pasa Vu Yi Hur Maluh

²³ In sa haḳo gagek sënë vu Mehöböp behaḳo yök vu ham wirek nebë: Loḳ buk sën Yudas nër Yesu rangah vu alam-begö-yi lo, lob Yesu ḳo brët rak ²⁴ bejom rak los kwa vesa ya vu Anutu gedebu, log nër bë, “Sa navig sënë! Sa hevong in bë doḳ vu ham! Ham gwevong nabë sënë in kwamin bo sa.” ²⁵ Degga ggovek log ḳo kap rak nebë saga benër bë, “Wain sënë tato bë sejo gagek mewis ving ham rak sa nig ḳök meneggëp. Doḳ buk sën bë ham nanum sënë, og ham gwevong nabë sënë in kwamin bo sa.” ²⁶ Log nabë ham gwa brët los nanum doḳ kap sënë, og sagak ham tato rangah bë Mehöböp diik in ham. Lob ham gwevong nabë sënë rot bena berup doḳ buk sën Yesu duk nom gökin lo.

Mehöti Gevong Paya Vu Pasa Og Rëḳ Natök Jak Nyëvewen

²⁷ Om sën nabë mehöti su jak ni nivesa rë geyö ga Mehöböp yi brët sënë los nanum doḳ kap sënë meris mu, og vasap Mehöböp navi los niḳök bengaa nipaya neggëp vu yi. ²⁸ Alam pin ti ti yö kwaj bo ayoj medegero rë, loḳ mëm dega brët sënë los denanum doḳ kap sënë. ²⁹ In mehöti bë ga los nanum jeggin jeggin gesu geḳo Mehöböp navi jak rë, og nevong ngaa nipaya berëḳ natök jak nyëvewen. ³⁰ Yik rak degwa sënë sën ham vahi sekëj nema genij nerak gevahi denediik. ³¹ Gak bë hil ti ti ngo kwad bo ayod megero, og Anutu su rëḳ gevong nyëvewen natök vu hil rë. ³² Gak nabë Mehöböp bo nyëvewen vu hil nabë saga, og nevong in bë hil navid gesang bagërin hil in hil su malad

nama geving alam sën denesepa loḵ aggata-dob-yi lo. ³³ Nabë saga om arig lo, nabë ham ngup ham in gwa Pasa, og ham gwegin ham vahi rë, loḵ mëm ham gwa dok ti. ³⁴ Nabë mehöti nadiikahë, og yö ga nos gëp yi beggang borot, in nabë ham ngupin ham og ngaa nipaya su gëp vu ham. Log gägek vewen yö nahën neggëp, om senök berup vu ham rë loḵ mëm sa gero.

12

Anon Vabuung Yi Semusën Aggagga

¹ Log arig lo, sa bë ham su kwetul dok in Anon Vabuung yi semusën. ² Ham ngo rak ni ggovek bë, wirek sën ham ngo nahën alam dahis lo, og ham ayomin tee yi in anutu-kuungsën sën su yoh vu bë bengwëng rë lo beham nesepa loḵ sir. ³ Om sën sa bë ham jak ni nabë: Bë Anutu yi Anon Vabuung medo dok mehöti bedok vu yi in gägek, og mehö saga su yoh vu bë nanër nabë Anutu nelë Yesu paya rë. Log alam sën Anon Vabuung su nelok vu sir in gägek rë lo, og su deyoh vu bë denanër nabë, “Yesu yik yi Mehöböp!” rë.

⁴ Log Anon Vabuung yi semusën aggagga neggëp rëḵ yik Anon Vabuung timu nedo. ⁵ Log hil huk aggagga sën hil gevong vu Mehöböp lo neggëp, rëḵ yik Mehöböp perurek timu nedo. ⁶ Log aggata aggagga neggëp in bë hil sepa dok megevong yi huk, rëḵ yik Anutu timu sënë sën nevong niwëek vu alam pin bedeyoh vu bë degevong. ⁷ Lob Anon Vabuung nevo semusën aggagga ggelek Kerisi-yi-alam pin ti ti in bë dok vu sir pin. ⁸ Kë! Yik Anon Vabuung nevong semusën vu mehöti in bë

nanër gagek los kwa. Log yik Anon Vabuung timu sënë nevonḡ semusën ngwë vu mehö ngwë in bë tatekin gagek degwa. ⁹ Log yik Anon Vabuung timu sënë nevonḡ bemehö ngwë ayo neya timu vu Yesu niwëëk beyoh vu bë gevonḡ huk niwëëk. Geyik Anon Vabuung timu sënë sën nevonḡ bemehö ngwë neyoh vu bë gevonḡ balam nijraksën nijvesa jak. ¹⁰ Log ngwë ko niwëëk vu Anon Vabuung in bë gevonḡ ngaa böp böp, gengwë ko kwa in bë seggi ngaahur aggagga mejak nij nabë nijvesa ma nijpaya. Log Anon Vabuung vonḡ benyëḡ ngwë ayej verup mehö ngwë avi, gemehö ngwë ko kwa vu bepekwë ayej saga lo yam rangah. ¹¹ Ngaa pin sënë degwa vu Anon Vabuung yö timu rëk mëm nevo ggelek alam ti ti yoh vu yö kwa.

Hil Pin Atu Navid Timu Rëk Mëm Len Ti Ti Lo

¹² Mehönon navij timu rëk mëm navij len ti ti lo neggëp. Loḡ mëm navij len ti ti lo supin yom tu navij timu. Lob yik Kerisi-yi-alam lo pin supin yom tu Yesu anon nebë saga ving. ¹³ In hil pin aripek bël rak Anon Vabuung timu sënë behil atu anon timu. Hil Yuda los Grik, hil sën atu alam ngwë hir ngaa meris lo, gehil sën hil ngo nehegin hil lo. Anon Vabuung timu sënë gwang ya hil pin ti ti ayod. ¹⁴ Hil navid su len timu rë, gaḡ yi ngaa los arë arë neggëp. ¹⁵ Om maḡ vaha rëk nanër nabë, “Saḡ su nema rë om su navi len ti sa rë!” Nabë nanër nabë sënë og hen gagek anon ma, gaḡ yik navi len ti. ¹⁶ Log maḡ nenga rëk nanër nabë, “Sa su mala rë, om su navi len ti sën sa-ë rë!” Nabë nenga nanër nabë sënë, og hen gagek anon ma, gaḡ yik navi len ti. ¹⁷ Nabë hil navid pin yik hil

malad, og hil rëk gango gagek nabë va? Log nabë hil navid pin yik hil nengad, og hil rëk pamu ngaa nabë va? ¹⁸ Rëk hil navid su nebë sënë rë, gaḵ Anutu yō tung len ti ti lo nedo raḵ hil navid yoh vu yō kwa. ¹⁹ Nabë hil navid len ti ti pin neggëp ti, og rëk hil navid soḡek medo tena? ²⁰ Rëk su nebë sënë rë! Gaḵ hil navid len ngahiseḵë neggëp log hil navid yik timu. ²¹ Om hil malad su yoh vu bë rëk nanër nabë nilëlin hil nemad rë. Log hil yud su yoh vu bë rëk nanër nabë nilëlin hil vahad rë. ²² Gaḵ hil naraḵ ni bë hil navid len vahi sën su nijwëëk rë lo, og nabë su demedo rë, og hil navid su yoh vu bë medo rë, gaḵ rëk nama! ²³ Log hil navid len vahi sën hil nid nemumin lo, og hil nehako raḵ menaröp tob nivesa vesa loḵ. Log hil navid len vahi sën su malangeri rë lo, og hil navunëḵ vu pangsen. ²⁴ Log hil navid len vahi sën nivesa lo og hil su neḵebu rë. Rëk mëm Anutu nesupin hil navid len ti ti pin revuh ti yoh vu kwa, log nevong behil nesemu len ti ti sën su malangeri rë lo menehero. ²⁵ Vong nebë sënë in bë hil navid len ti ti su debasuh sir rë, gaḵ demedo jevuh ti mededoḵ vu sir nivesa. ²⁶ Log nabë hil navid len ti gesang, og nesang yoh vu hil navid pin. Genabë hil semu len ti, og len ti ti pin kwaj vesa. ²⁷ Om yik Kerisi navi ham geham pin tu navi len ti ti lo.

²⁸ Lob Anutu ggooin Kerisi-yi-alam raḵ in bë degevong yi huk. Ggooin sinarë raḵ muginsën, lob mëm ggooin alam-denenër-gagek-rangahsën raḵ netu luu, log tatovaha netu löö. Log alam sën denevong ngaa böp böp lo ggökin, log alam sën denevong alam niraksën nijvesa neraḵ lo ggökin

sënë, lob alam sën denelok vu alam lo, galam ggev sën denegin huk pin lo, galam sën alam nyëg ngwë ayej aggagga neverup avij lo. ²⁹ Gaḁ sir pin su detu sinarë rë, gesir pin su detu alam-denenër-gägek-rangahsën rë. Gesir pin su detu tatovaha rë. Gesir pin su deko niwëek in bë degevang ngaa böp böp rë. ³⁰ Gesir pin su deko niwëek in bë degevang alam nijraksën nijvesa jaḁ rë. Genyëg ngwë ayej aggagga su neverup sir pin avij rë. Gesir pin su deyoh vu bë depekwë ayej saga lo nam rangah rë. ³¹ Rëḁ mu ham malamin sepa semusën böp böp sën senër mugin lo pangsën. Log sa bë tato aggata nivesa ti sën kesuu aggata pin lo vu ham.

13

Aggata Sën Hil Ahëd Geving

¹ Nabë sa nanër gägek doḁ mehõnon ayej ti ti lo, gedoḁ angër ayej geving, rëḁ mu sa su ahëg neving mehõnon rë, og sëḁ gevang dedun meris mu nabë pedideng los ggageng nesu. ² Log nabë seyoh vu bë nanër Anutu yi gägek rangah los sejak gägek sën neggëp vunsën lo degwa pin ni venuh, genabë sejak ngaa pin ni, genabë sayog na timu vu yi niwëek ata beseyoh vu bë nanër kedu meseyesin yi megeto mena, rëḁ mu nabë sa su ahëg neving mehõnon rë, og setu ngaa meris. ³ Log nabë sebo sa ngaa pin gelek alam-kupek-masën, ma nabë sa gevang naviḁ na in nengwah ga besa nadiik, rëḁ mu sa su ahëg neving mehõnon rë, og ngaa pin sënë su yoh vu bë doḁ vu sa rë.

⁴ Bë mehõti ahë geving mehõnon yõnon, og nejom yi ahon gesu nevo loḁ yah nipaya nyëvewen

vu alam sën denevong vu yi lo rë, gaḵ nevong ngaa nivesa mu vu sir. Mehö nebë sënë su ayo nesis yi vu mehö ngwë in hir ngaa nivesa rë, gesu netee yi raḵ menenër gägek paang paang rë, log su neḵo arë raḵ rë. ⁵ Log mehö nebë sënë su nevong bemehö ngwë ni nemum rë. Gesu kwa neya vu yi ngaa pangsen rë, gesu yi mehö ahë sengën rë, gesu kwa nevo ngaa nipaya sën denevong vu yi lo rë. ⁶ Log mehö nebë sënë su kwa vesa in ngaa nipaya rë, gaḵ kwa vesa in Anutu yi gägek anon. ⁷ Su pevis menelë mehö ngwë nebë mehö nipaya rë, gaḵ kwa nevo bë maḵ mehö nivesa berëḵ gërin yi megevong ngaa nivesa, lob nejom yi ahon menekerë maggin pin sën netoḵ vu yi lo. ⁸ In ahë vingsën su rëḵ nama na rë, gaḵ yö rëḵ gëp degwata! Gaḵ mëm huk sën hil nanër Anutu yi gägek rangah lo, mu sën rëḵ nama na. Genyëg ngwë ayej su rëḵ berup hil avid gökin rë, gengaa pin los kwa sën hil naraḵ ni gwëbeng agi rëḵ natu ngaa meris. ⁹ In gwëbeng hil naraḵ ngaa vahi mu ni. Log Anutu su tatekin kwa pin los dahis vu hil rë, gaḵ vahi yö nahën neggëp vu yi. ¹⁰ Gaḵ vu tamusën gAnutu gero ngaa pin beniröp jaḵ, og huk pin sën hil nehevong teka teka agi rëḵ nama na. ¹¹ Wirek sengo nahën hurmahen og vu buk saga sa nanër gägek nebë hurmahen. Loḵ mëm sa böp raḵ, lob sa hevuu ngaa hurmahen yi ya. ¹² Kë! Log gwëbeng hil nehalë ngaa pin paya paya nebë sën hil nehalë malad loḵ dubdub malakenu ti, om su neggëp rangah rot rë. Rëḵ mëm vu tamusën og hil rëḵ galë Anutu anon soḡek jaḵ malad. Gwëbeng serak ni teka teka, gaḵ nahub rëḵ sëḵ jaḵ ni venuh nabë sën Anutu raḵ sa nig-ë. ¹³ Om ngaa löö mu

sënë neggëp berëk gëp degwata: Sën hil ayod neya timu vu Anutu, gesën hil navo kwad in yi, gahë-vingsën. Rëk mëm ahë-vingsën netu muginsën vu luu sënë.

14

Anon Vabuung Yi Semusën Sënë Netu Muginsën

¹ Om ham malamin sepa ahë-vingsën namugin, lob ham kwamin bo Anon Vabuung yi semusën geving, rëk mu ham kwamin bo semusën ti sënë namugin, sën nebë ham nanër Anutu yi gägek rangah.

² Log mehöti sën alam-nyëg-ngwë ayej neverup avi lo, og su nenër vu mehönon rë, gak yö nenër vu Anutu timu. In mehöti su rak gägek sënë ni rë geyö nenër gägek vunsën rak Anon Vabuung niwëek.

³ Gak mehö sën nenër Anutu yi gägek rangah lo, og nenër vu mehönon menelok vu sir benevo niwëek vu sir benegadu sir. ⁴ Rëk mehöti sën alam-nyëg-ngwë ayej neverup avi lo, og yö nelok vu yi mu, gak mehöti sën nenër Anutu yi gägek rangah lo, og mëm nelok vu Kerisi-yi-alam pin. ⁵ Sa bë alam-nyëg-ngwë ayej berup ham avimin pin, rëk mu sahëg neving pangsën rot bë ham nanër Anutu yi gägek rangah. Mehö sën bë alam-nyëg-ngwë ayej berup avi lo, nabë su pekwë gägek sënë in bë dok vu alam rë, og bengö ma. Gak mehö sën nenër Anutu yi gägek rangah lo, og yi mehö-los-bengö.

⁶ Om arig lo, nabë senök vu ham balam-nyëg-ngwë ayej berup savig, rëk sa su nanër gägek mewis la sën Anutu tato vu sa lo rë, gesa su tatekin gägek degwa la vu ham rë, gesa su nanër Anutu yi gägek

begëp rangah rë, gesa su navo kwa vu ham rë, og saga su rëk dok vu ham rë.

Hil Nanër Anutu Yi Gagek Dok Ayej In Dejak Ni

⁷ Log yik gevëëg los gita nebë sënë! Nabë hil gevë gevëëg ma angis gita jeggin jeggin, og alam su deyoh vu bë desepa dok raro rë. ⁸ Log nabë degevë biuka rëk su ngu niröp noh vu sën begö yi lo rë, og alam su rëk desemu sir in degevang begö rë. ⁹ Lom ham gagek nebë saga. Nabë ham nanër gagek jeggin jeggin balam degengo dedun mu gesu dejak ni rë, og rëk dejak ham gagek sënë degwa ni nabë va? Ma! Ham gagek saga yö ya meris mu. ¹⁰ Yönon, mehönon ayej ngahisekë rot neggëp dob, lob ti su dedun meris mu rë. Gaç yö denengo medenerak degwa ni. ¹¹ Log nabë sa su rak alam sënë ayej ni rë, og rëk degelë sa paya nabë mehö kwa masën ti. Log sëk galë sir paya nabë sir alam kwaj masën. ¹² Lob ham nebë saga. Ham ahëmin neving pangsën bë gweko Anon Vabuung yi semusën, om ham malamin sepa semusën sën nelok vu Kerisi-yi-alam lo namugin.

¹³ Nebë saga, om mehöti sën alam-nyëg-ngwë ayej neverup avi lo, og najom jak vu Anutu nabë bo niwëek vu yi in pekwë gagek sënë betatekin degwa geving. ¹⁴ In nabë sa najom jak vu Anutu dok alam-nyëg-ngwë ayej, og mak sanog nejom rak, rëk sa kwag su nesepa lok rë. ¹⁵ Om mak sa gevong nabë va? Sa kwag nevo nebë sënë bë: Sanog bë najom jak, log sa kwag jak ni geving, og nivesa. Log sanog bë gevong raro, log sa kwag jak degwa ni geving, og nivesa. ¹⁶ Rëk mu nabë anom

kwa vesa menajom jak na vu Anutu galam-nyëg-ngwë ayej berup avim, og mehö meris sën nedo ving hong lo su yoh vu bë ngoëkin hong jom-raksën sënë rë. In nengo dedun rëk su rak hong gagek sënë degwa ni rë. ¹⁷ Yönon, mak genejom rak megenenër gagek nivesa, rëk mu su getatekin Anutu yi gagek vu mehö ngwë sagi megelok vu yi rë. ¹⁸ Sa kwağ vesa vu Anutu in alam-nyëg-ngwë ayej neverup savig kesuu ham pin. ¹⁹ Rëk mu nabë sa bare Kerisi-yi-alam malaj dok dub ayö, og sa bë nanër gagek dus nemadvahi mu dok ayej gegagek hus adingsekë dok alam-nyëg-ngwë ayej nök gëp, in su rëk dejak ni rë.

²⁰ Arig lo, ham su medo los kwamin ngök ngök nabë hurmahen. Gağ mëm nabë ngaa nipaya, og mëm ham medo ngök ngök nabë hurmahen. Rëk mëm ham kwamin bo ngaa nabë alam böp. ²¹ Lok Anutu yi horek, og dekevu meneggëp nebë sënë:

“Mehöböp nër bë,

‘Sa hevong sa gagek vu alam sënë lok ayej rëk ma,
om tum sëk gevong alam sën denevengwëng
nyëg ngwë ayej lo denök in bë denanër sa
gagek vu sir.

Log sëk gevong sa gagek berup alam beggang-bu
ngwë avij geving,
rëk mu rëk nama gesu rëk degevong geving sa
gagek rë.’ ”

²² Nebë saga om hil arak ni bë Anon Vabuung su nevong balam-nyëg-ngwë ayej neverup hil avid in bë tato niwëek vu Kerisi-yi-alam rë, gağ nevong in bë tato niwëek vu alam dahis. Log su nevong behil nanër Anutu yi gagek rangah in tatekin yi gagek degwa vu alam dahis rë, gağ nevong in bë tatekin

vu Kerisi-yi-alam. ²³ Om nabë alam dahis la ma alam meris la deduk na demedo dub ayo geving ham sën Kerisi-yi-alam lo galam-nyëg-ngwë ayej berup ham avimin pin, og rëk denanër ham nabë ham yumin vong paya. ²⁴ Gaḁ nabë ham pin nanër Anutu yi gägek rangah, galam dahis ti ma mehö meris ti yam nedo ving ham, og ham gägek pin rëk gelu ayo geham gägek pin rëk tato vu nabë nevong ngaa nipaya meneggëp vu yi. ²⁵ Log ham gägek rëk balek yi ngaa nipaya pin sën kwa nevo meneggëp kesii loḁ ayo lo, lob rëk nadudeḁ gegeḁo Anutu arë jaḁ genanër rangah nabë, “Yönon rot, Anutu nedo ving ham!”

Hil Su Najom Jaḁ Los Gevong Raro Niḁelap

²⁶ Om arig lo, ham gwevong nabë va? Nabë ham ngupin ham doḁ dub ayo, og huk neggëp vu ham pin. Ti gevong raro, gengwë nanër Anutu yi gägek vu ham, geti tatekin gägek ti sën Anutu tato vu yi lo, galam-nyëg-ngwë ayej berup ngwë avi, log ngwë pekwë gägek sënë in ham jaḁ ni, beham gwevong ngaa pin sënë in bo niwëëk vu Kerisi-yi-alam pin.

²⁷ Lob nabë alam-nyëg-ngwë ayej berup mehö la avij, og luu mu degevong, ma maḁ löö, og yik ggovek. Gesu denanër gägek niḁelap, gaḁ sir ti ti kedi denanër mesepa doḁ, log mehö ngwë pekwë hir gägek in alam dejak ni. ²⁸ Rëk nabë mehöti su nedo in bë pekwë alam-nyëg-ngwë ayej sagi rë, og mehö sën bë nanër lo najom yi ahon gesu bengwëng doḁ dub ayo. Gaḁ yö getah yi na loḁ mëm nanër yi gägek vu yi geving Anutu.

29 Log alam sën denanër Anutu yi gägek rangah lo, og sir luu ma löö mu denanër, gesir vahi pin medo degengo hir gägek mekwaj bo. 30 Log nabë mehöti köök nedo, loḵ Anutu tato gägek ti vu yi avuti, og mehö sën vare nenër gägek lo aye nama. 31 In ham pin ti ti nanër Anutu yi gägek rangah in alam pin deḵ gägek ni bebo niwëek vu sir. 32 Galam sën denenër Anutu yi gägek rangah lo deyoh vu bë degegin sir nivesa, gaḵ anoj sën Anutu tung loḵ sir lo su rëḵ kehe sir medebengwëng niḵelap rë. 33 In Anutu su ahë ving bë hil gevong ngaa jeggin jeggin rë, gaḵ ahë ving bë hil medo revuh. Log ham gwevong nabë sën Anutu-yi-alam pin denevong loḵ hir dub lo. 34 Avëh ayej nama doḵ dub ayo gesu debengwëng. Gaḵ dedahun sir nabë sën dekevu meneggëp loḵ Horek lo. 35 Genabë sir dugin gägek ti degwa bedevongin bë deḵ ni, og sir ti ti yö rëḵ dedoḵ tepëḵ in reggaj gëp bej. Gaḵ nabë avëh denanër gägek doḵ dub ayo og su yoh vu rë.

36 Ma nebë va? Maḵ ham tu Anutu yi gägek degwa? Ma ham ngo neḵo Anutu yi gägek gesu alam vahi denëḵo ving rë? 37 Nabë mehöti nanër nabë yi mehö-nenër-Anutu-yi-gägek-rangahsën ti ma, nanër nabë ḵo Anon Vabuung kwa, om nabë yönon, og rëḵ jaḵ gägek sën sa kevu vu ham-ë ni nabë Mehöböḵ yi horek. 38 Gaḵ nabë mehöti su raḵ gägek sënë ni rë, og maḵ yi su mehö-nenër-gägek-rangahsën ti rë. 39 Nebë saga om arig lo, ham malamin sepa nabë ham natu alam sën denenër Anutu yi gägek rangah lo, geham su gwërin alam sën nyëḵ ngwë ayej neverup avij lo. 40 Rëḵ mu ham

jegelin huk pin megwero geham gwevong megëp niröp.

15

Kerisi Diik Ggovek Gekedi Raḵ Yah

¹ Log arig lo, sa bë bër ham kwamin gökin nah jaḵ Bengö Nivesa sën senër vu ham lo. Sën ham ƙo raḵ lob ham medo nesepa loḵ lo. ² Nabë ham vong ving Bengö Nivesa sën senër rangah vu ham lo yönon, beham medo nesepa loḵ, og rëḵ geḵo ham nom vu Anutu beham medo malamin-tumsën.

³ Log senër gagek sën sa haḵo wirek lo vu ham muginsën. Senër bë Kerisi diik in hil ngaa nipaya pin yoh vu sën dekevu wirek meneggëp loḵ Anutu-yi-ƙapiya lo. ⁴ Log debë yi loḵ ya bedub. Loḵ buk netu löö, lob kedi raḵ yah ggökin yoh vu sën dekevu wirek meneggëp loḵ Anutu-yi-ƙapiya lo.

⁵ Lom tato yi vu Pita mugin, loḵ mëm tato yi vu yi hur nemadluho-bevidek-luu lo. ⁶ Log mëm tato yi ggökin vu hil arid lo ngahiseḵë loḵ ti, sir 500 gela sevök. Lob hil arid lo sënë, sir ngahiseḵë rot nahën denedo vesaj gela dediḵ ggovek ya. ⁷ Lob mëm tato yi vu ari Yakobus, gevu sinarë lo pin.

⁸ Loḵ tum mëm tato yi vu sa nebë hurmahen sën pesuv loḵ atayo, gata su ƙo yi loḵ yi buk niröp rë lo. ⁹ Yönon, sinarë nyëdahis pin lo arëj neggëp, gaḵ saḵ ma! In sa hevong paya vu Anutu-yi-alam, om maḵ su yoh vu bë denanër sa nabë sinarë rë. ¹⁰ Rëḵ mu Anutu vo semusën vu sa, lom setu sinarë nebë sën sa nado gwëbeng-ë, lob yi semusën sagi su tu ngaa meris banon ma rë, gaḵ sa nehevong huk böp menekesuu sinarë pin. Rëḵ su sengo ti nehevong rë, gaḵ yiḵ Anutu yi semusën sën nevo vu sa lo,

sën yö nevang. ¹¹ Rëk mu sa su nanër gägek agga ngwë rë, gaḵ yik he sinarë pin nanër gägek rangah neggëp ti, lom ham nevang ving gägek sagi.

Alam Diiksën Rëk Dekedi Jaḵ Nah

¹² Lom he nanër gägek rangah raḵ buk bë: Kerisi diik, loḵ Anutu nër mekedi raḵ yah ggökin. Loḵ nebë va sën ham vahi denenër nebë, “Alam sën denediik lo su deyoh vu bë rëk dekedo jaḵ nah gökin rë”—ë? ¹³ Nabë alam-diiksën su rëk dekedo jaḵ nah yönon rë, og Anutu su nër meKerisi kedi raḵ ving rë! ¹⁴ Log nabë Anutu su nër meKerisi kedi raḵ yah yönon rë, og gägek sën he nanër-ë anon ma, geham ayomin neya timu vu yi meris mu. ¹⁵ Om nabë nebë sënë, og he tu alam-gägek-kuungsën menanër rangah bë Anutu nër meKerisi kedi raḵ yah ggökin, gehe netetuhin ham bë Anutu yi gägek. Gaḵ nabë Anutu su rëk nanër balam-diiksën dekedo jaḵ nah yönon rë, og su nër beKerisi kedi raḵ ggökin yah ving rë! ¹⁶ Yönon, nabë Anutu su rëk nanër balam-diiksën dekedo jaḵ gökin nah rë, og Anutu su nër beKerisi kedi raḵ yah ving rë.

¹⁷ Log nabë Anutu su nër beKerisi kedi raḵ yah yönon rë, og ham ayomin neya timu vu yi meris mu, geham ngaa nipaya nahën neggëp vu ham. ¹⁸ Galam sën ayoj ya timu vu Kerisi wirek rëk dediik lo malaj ma ving. ¹⁹ Log nabë hil ayod neya timu vu Kerisi, rëk hil kwad bo nabë nelok vu hil ggëp dob sënë mu, gesu rëk dok vu hil vu tamusën rë, og gëp in hil. Hil nado paya yönon gemehönon pin rëk kwaj paya in hil. ²⁰ Rëk mu su nebë sënë rë! Gaḵ Kerisi diik, loḵ Anutu nër bekedo raḵ yah yönon rot, betu alam-diiksën hir mehö muginsën.

21 Yönon! Sën hil nadiik lo degwa neggëp vu mehönon timu, log yik sën hil kedi jak nah gökin lo, og degwa neggëp vu mehönon ngwë nebë saga. 22 In mehönon pin denediik gedegwa neggëp vu Adam, log mehönon pin rëk dekedu jak nah gökin gedegwa neggëp vu Kerisi. 23 Rëk mu hil pin yu ti ti lo ngo rëk kedi jak nah doḵ hil buk. Kerisi kedi muginsën gebuk sën duk nom lo, og hil sën yi alam hil lo, hil rëk kedi jak gökin yi.

24 Lob mëm tum ngaa pin mala nama na, log Kerisi rëk gevong gavman pin geggev pin los alam niwëek vahi pin denatu alam meris, log mëm bo yi nyëg pin doḵ nah Ama Anutu nema. 25 In Kerisi tu Mehö-los-bengö berëk medo bena berup doḵ buk sën bakë ngaa sën denevong in bë dedahun yi na lo pin geto dedoḵ nah vaha gebinë. 26 Rëk kevoh ngaa sën bë dahun yi na lo pin govek, log rëk kevoh diiksën geving jak gëp hus. 27 In Anutu tung ngaa pin ggevek Kerisi vaha gebinë, lob hil arak ni vorot bë: Nabë Anutu tung ngaa pin ggevek vaha, og yi su ggevek vaha ving rë gema, in yö tu ala metung. 28 Gemëm nahub gengaa pin degevek Kerisi babu begovek na rë, loḵ mëm tum Anutu Nalu yö rëk gurek Mehö sën tung ngaa pin deggevek vaha lo babu, in Anutu yö rëk natu ngaa pin ala.

29 Gaḵ nabë mehönon su rëk dekedu jak nah gökin vu bedub rë, og alam deneripek bël beron ngwë ggökin in bë dedoḵ vu alam-diiksën in degwa va? Nabë alam-diiksën su rëk dekedu jak nah yönon rë, og alam deneripek bël in bë dedoḵ vu alam-diiksën in va? 30 Log he ving! He nado loḵ maggin sën bë kevoh he na lo in degwa va?

³¹ Arig lo, sa kwag vesa rot in ham in hil atu hil Mehöböp Yesu Kerisi yi alam ggöp ti, om sën sa nanër rangah vu ham bë: Raḵ buk pin og ngaa maggin nedeginengin sa benevongin bë sa malag nama. ³² Log nabë sa kwag nevo bë sa gaḵo nyëvewen vu dob sënë mu, og sa su rëḵ ngis begö vu reggu bemën nipaya lo gëp Epesus wirek rë. Nabë alam-diiḵsën su rëḵ dekededi jaḵ nah gökin yönon rë, og maam vayikë:

“Hil ngo medo maga los nanum
in hil rëḵ nadiiḵ neheng
bemalad nama.”

³³ Om ham su gwebë nengamin vu mehönön hir gagek in rëḵ degekuung jaḵ in ham. Nabë hil sepa dok alam nij paya, og hil rëḵ nid paya jaḵ geving sir. ³⁴ Om ham gwevuu ngaa ngöḵ ngöḵ na geham kwamin bo ngaa niröp. Ham su gwevong ngaa nipaya gökin nah. Om ham gwengo rë! Ham la yö denahën gesu deneraḵ Anutu ni rë. Senër gagek sënë in bë ham nimin namum.

Hil Ḵedi Jaḵ Nah, Og Hil Rëḵ Agga Ngwë Jaḵ

³⁵ Rëḵ mu mehöti maḵ rëḵ dok tepëḵ nabë, “Alam diiḵsën rëḵ dekededi jaḵ nah nabë va? Log rëḵ navij nabë va medenom-a?” ³⁶ Hong-e! Kwam ma! Gahis sën genehin lo, bë nakip og navi rëḵ petar na. ³⁷ Lob ngaa sën genehin lo, saga su genevaroh agga los ris los dahis rë. Gaḵ genehin gahis meris mu nebë sën saköm gahis ma ngaa gahis vahi. ³⁸ Lob mëm nekip beni nebë sën Anutu kwa nevo lo. Log nevong nos gahis pin agga ti ti lo yö denekip lom yö nij nelok yah sir. ³⁹ Log ngaa mala-tumsën pin sën denedo dob lo, og su nij neggëp ti

rë. Gaḵ mehõnon yõõhu gereḡḡu yõõhu. Soḵ yõõhu gegël yõõhu. ⁴⁰ Log ngaa yaḡek yi denedo, gengaa dob yi denedo, rëḵ ngaa yaḡek yi malaj ngeri nebë ngaa yaḡek yõ yi, gengaa dob yi malaj ngeri nebë ngaa dob yõ yi. ⁴¹ Log hes netum benivesa rot rëḵ yõõhu, log kwev netum benivesa rot rëḵ yõõhu, gebetuheng pin denetum benijvesa rot, rëḵ su nij neggëp ti rë. ⁴² Lob sën alam-diiksën dekedo jak nah lo yik nebë saga. Navi sën hil nalev ya lo, saga nepetar ya. Gaḵ navi sën kedi jak nah lo, og su rëḵ petar na rë. ⁴³ Navi sën hil nalev ya lo, sagak su ngaa nivesa rë, gaḵ navi sën kedi jak nah gökin lo, og saga sën mëm ngaa anon los arë. Navi sën hil nalev ya lo, og sagak ngaa seḵë masën, gaḵ navi sën kedi jak nah lo, og saga ngaa los niwëëk. ⁴⁴ Navi sën hil nalev ya lo, og sagak ngaa dob yi, gaḵ navi sën kedi jak nah gökin lo, saga anon yõ yi. In hil navid dob yi neggëp om sën hil navid anod yi neggëp ving.

⁴⁵ Log gaḡek neggëp loḵ Anutu-yi-ḵapiya ving nebë, “Adam ngwë muginsën tu mehõnon rak menedo vesa”, log tum Adam ngwë tamusën rëḵ gevong behil anod medo mala-tumsën. ⁴⁶ Rëḵ mu hil su nado malad-tumsën vu muginsën rë, gaḵ hil nado vesad mu vu dob sënë vu muginsën gehil rëḵ medo malad-tumsën yõnon vu tamusën. ⁴⁷ Mehõ muginsën navi dob, om sën tu ngaa dob yi, rëḵ mehõ tamusën yam vu yaḡek. ⁴⁸ Om hil pin vu dob nebë mehõ-dob-yi sënë, log hil ana yaḡek, og hil pin rëḵ nid nabë mehõ-yaḡek-yi sagi. ⁴⁹ Gwëbeng hil nid nebë mehõ-dob-yi sënë, om rëḵ hil nid nabë sën mehõ-yaḡek-yi saga.

⁵⁰ Arig lo, sa nanër niröp vu ham nabë hil navid dob yi su yoh vu bë dok na Anutu-yi-Nyëg rë, gengaa sën nepetar lo su yoh vu bë dok na ngaa sën su nepetar rë lo bej rë. ⁵¹ Ham gwengo rë! Sa bë nanër gagek vunsën ti rangah vu ham: Hil pin su rëk nadiik rë! Gak hil pin sën nahën nado malad vesa lo ngo rëk napöö agga ngwë jak ⁵² pevis avuti dok buk sën avuuk ngu vu tamusën lo. In avuuk rëk ngu, log alam-diiksën dekedo jak nah gesu rëk depetar gökin nah rë. Log hil sën hil nahën nado vesad lo, hil rëk pekwë menapöö agga ti jak. ⁵³ Yiķ nebë sënë: Navi sën nepetar lo rëk pekwë menatu ngaa sën su rëk petar rë lo, genavi sën nediik-ë, rëk pekwë bemedo mala-tumsën bemedo degwata. ⁵⁴ Kë! Om nabë hil galë nabë navi sën nepetar lo pekwë yi metu ngaa sën su nepetar rë lo, gehil galë nabë navi sën nediik lo pekwë yi benedo mala-tumsën, og dok buk saga hil rëk ajak ni nabë gagek sën neggëp loķ Anutu-yi-ķapiya lo anon rak. Sënë nebë, “Anutu kesuu ngaa pin bekevoh diiksën ya verök yi.”

⁵⁵ “Hil nadiik rëk mu diiksën su niwëek rot be-deginengin hil rë.

Hil nadiik rëk mu diiksën su rëk kevoh hil yönon rë.”

⁵⁶ Horek tato bë hil nehevong ngaa nipaya, lob hil ngaa nipaya sagi tu diiksën yuseķë. ⁵⁷ Rëk ma, om mëm hil kwad vesa vu Anutu in nevong behil Mehöböp Yesu Kerisi loķ yah hil bed bemëm hil rëk ķesuu diiksën gemedo malad-tumsën, yiķ degwa rak Kerisi. ⁵⁸ Om arig lo, sahëg neving ham, om ham medo los nimin wëek geham su medo los nimin yes yes. Gak ham medo gwevong Mehöböp

yi huk jak buk pin geham su najom ham ahon, in ham nerak ni nebë huk sën ham nevong vu Mehöböp lo og ham su nevong meris rë.

16

Seriveng Sën Dok Vu Anutu-yi-alam Lo

¹ Log seriveng sën ham gwetung in dok vu Anutu-yi-alam vu Yerusalem lo, og ham semu noh vu gagek sën senër vu Kerisi-yi-alam vu Galata bë degevong lo. ² Ham pin ti ti kwamin bo noh vu Soda pin nabë ham neko monë va la rak huk sën Anutu lok vu ham meham nevong lo, og mëm ham gweko ti ti vër in megwetung natu seriveng, in senök vu ham og ham su medo sero seriveng. ³ Lob ham ngo gooin ham alam la jak, in senök vu ham og sa kevu kapiya besebo medegeko geving ham seriveng sagi medena Yerusalem. ⁴ Gak nabë seriveng böp besa kwag bo nabë mak sena geving, og he pin rëk ana.

Paulus Bë Na Gelë Alam Korint

⁵ Lob sëk noh na distrik Masedonia vuheng rë, lok mëm senök vu ham. In sa bë na Masedonia namugin rë. ⁶ Lok mëm sëk nök berup ham nyëg, lob sa medo saga teka geving ham. Mak sëk medo geving ham bena berup dok kwev sën loo nesis böp lo benama na rë ma sa dug. Lok mëm sena nyëg ngwë, og ham yoh vu bë bo nos teka vu sa geham gweko sa na aggata. ⁷ In sa su bë nök galë ham mu gesena pevis rë, gak nabë Mehöböp ngogek, og sëk medo geving ham hus ading teka rë. ⁸ Rëk sa hevongin bë medo Epesus bebuk vabuong Pentikos govek na rë. ⁹ In sa halë bë

sa huk böpata neggëp sënë beyoh vu bë ngis anon ngahisekë, rëk alam sën denelë sa paya lo denedo ving. ¹⁰ Genabë Timoti nök berup vu ham, og ham semu yi in medo geving ham los kwa vesa, in yiķ nevonġ Mehöböp yi huk nebë sa. ¹¹ Ham su gwelë yi nabë ngaa meris megweruu demimin vu yi, gaķ ham nahubin yi rot megweķo yi nom aggata benom vu sa, in sa medo neheġin losho hil arid lo vahi. ¹² Gaķ hil arid Apolos og sejij yi rot bë nök vu ham geving hil arid lo vahi, rëķ gwëbeng su bë rëķ nök rë, gaķ yö rëķ medo bemëm nabë natök vu aggata og mëm yö rëķ nök.

Gagek Hus La

¹³ Ham malamin ham los gweġin ham, geham ayomin na timu vu Yesu meham bare niwëëķ nabë maluh. ¹⁴ Ngaa pin sën ham gwevonġ lo, og ham ahëmin geving mehönön megwevonġ ham huk nivesa los ayomin sepëp.

¹⁵ Arig lo, sa bë nanër gageķ ngwë vu ham. Ham rak Stepanus vu distrik Akaya ni bë losho yi alam detu Kerisi-yi-alam muġin kesuu alam Akaya pin, lob kwaj nevo Anutu-yi-alam pangsën medeneloķ vu sir. ¹⁶ Nebë saga, om sa bë ham nengamin yes vu alam nabë saga, gevu alam sën deneloķ vu sir bedenevonġ huk ving sir lo. ¹⁷ Sa kwag vesa rot in Stepanus luho Potunatus gAkaikus bedeyam vu sa in ham su yoh vu bë nam sënë rë, om deloķ yah ham bömin medeyam vu sa. ¹⁸ Sir saga devonġ besa geham behil pin ayod nivesa, om ham gweķo alam nebë saga arëj jaķ.

¹⁹ Lob Kerisi-yi-alam vu distrik Asia* pin kwaj nevo ham medenenër. Log Akwila luho Priska

losho alam sën denesupin sir bedenejom raḵ
vu Anutu loḵ luho hir beggang lo ahēj neving
ham medenenēr ḡaḡek semusën yök vu ham in
Mehöböp yi alam ham los sir. ²⁰ Hil arid lo
pin kwaj nevo ham medenenēr. Om ham pin
ahëmin nivesa vu ham geham najom* nemamin in
Mehöböp yi alam ham.

²¹ Log sa Paulus, sengo ḵevu ḡaḡek dus teka sën
neggëp hus agi raḵ nemaḡ bë ham medo nivesa.
²² Mehöti bë su ahë geving Mehöböp rë, og Anutu
gevong bemala nama. *Maranata!* (Degwa nebë
Mehöböp duk nom pevis!) ²³ Mehöböp Yesu yi
semusemu nöḵ ḡëp geving ham. ²⁴ Sahëḡ neving
ham pin in Kerisi Yesu duu hil pin revuh ti.

Gagek Mewis
The New Testament in the Central/Mapos dialect of the
Buang language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Buang Mapos long
Niugini

Copyright © 2003 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Buang, Central/Mapos (Buang)

Dialect: Central/Mapos

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

18a972db-abcc-5dc3-9031-f1d4455b33c3